

12-13-14-15-16-17
Handelingen 18-19-20-21-22-23

VLAAMSE RAAD

ZITTING
1990-1991

Vergaderingen van december 1990

ACTIEPLAN TER BESTRIJDING VAN DE STRUCTURELE WERKLOOSHEID

BENOEMING VAN DE GRIFFIER

BESTUURLIJK BELEID

HULDE AAN DE SCHEIDENDE GRIFFIER

MIDDELENBEGROTING 1991

NEDERLANDSTALIG OPENBAAR BIBLIOTHEEKWERK

PROGRAMMADECREET

UITGAVENBEGROTING 1991

Inhoud

Nr. 12 Vrijdag 7 december 1990 Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 307

Werkgroep Migranten
Samenstelling, blz. 307

Ontwerp van decreet betreffende het bestuurlijk beleid
– 395 (1989-1990) – Nrs. 1 (+ Errata) tot 12

Algemene bespreking (Voortzetting), blz. 307

Sprekers : Minister L. Van den Bossche, de heren A. Denys, J. Geysels

Artikelsgewijze bespreking, blz. 317
Sprekers : de heer A. Denys, Minister L. Van den Bossche, Minister T. Kelchtermans, de heren J. Geysels, G. Verhaegen

Regeling van de werkzaamheden, blz. 339

Nr. 13 Vrijdag 7 december 1990 Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 341

Ontwerp van decreet betreffende het bestuurlijk beleid
– 395 (1989-1990) – Nrs. 1 (+ Errata) tot 12

Artikelsgewijze bespreking (Voortzetting), blz. 341

Sprekers : de heren J. Geysels, A. Denys, Minister T. Kelchtermans, Minister L. Van den Bossche

Voorstel van resolutie van de heer M. Olivier C.S. betreffende een samenwerkingsakkoord voor een actieplan ter bestrijding van de structurele werkloosheid
– 253 (1988/1989) – Nrs. 1 tot 6

Bespreking, blz. 352

Sprekers : de heren J. De Roo, D. Van Mechelen, I. Egelmeers, J. Geysels, L. Dierickx, A. Denys, M. Olivier

Motie van orde

Persoonlijk feit, blz. 359

Sprekers : de heren A. Denys, M. Olivier

Voorstel van resolutie van de heer M. Olivier C.S. betreffende een samenwerkingsakkoord voor een actieplan ter bestrijding van de structurele werkloosheid
– 253 (1988/1989) – Nrs. 1 tot 6

Bespreking (Voortzetting), blz. 360

Spreker : de heer D. Van Mechelen

Omslag 2

Ontwerp van decreet betreffende het bestuurlijk beleid
– 395 (1989-1990) – Nrs. 1 (+ Errata) tot 12

Aangehouden stemmingen, blz. 360

Sprekers : de heren R. Van Rompaey, A. Denys, Minister J. Lenssens

Hoofdelijke stemming, blz. 371

Sprekers : de heren L. Hancké, J. Geysels, A. Denys, R. Van Hooland, G. Verhaegen

Voorstel van resolutie van de heer M. Olivier C.S. betreffende een samenwerkingsakkoord voor een actieplan ter bestrijding van de structurele werkloosheid
– 253 (1988/1989) – Nrs. 1 tot 6

Hoofdelijke stemming, blz. 375

Regeling van de werkzaamheden, blz. 375

Nr. 14 Maandag 10 december 1990 Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 377

Ontwerp van decreet houdende de middenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1991
– 6 (1989-1990) – Nr. 1 (Toelichtingen)
– 7 (1989-1990) – Nrs. 1 tot 4
– 13 (1989-1990) – Nr. 1 (Advies SERV)
– 15 (1990-1991) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1991

– 6 (1989-1990) – Nr. 1 (Toelichtingen)
– 8 (1989-1990) – Nrs. 1 (+ Bijlagen) tot 7 (+ Addenda) en 8 tot 13
– 13 (1989-1990) – Nr. 1 (Advies SERV)
– 15 (1990-1991) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende begrotingstechnische bepalingen alsmede bepalingen tot begeleiding van de begroting

– 424 (1990-1991) – Nrs. 1 tot 19

Algemene bespreking, blz. 377

Sprekers : mevrouw A. Duroi-Vanhelmont, verslaggever, de heer A. Denys, verslaggever, de heer G. Verhaegen, Minister G. Geens, de heren P. Za;Ec;Tbergen, E. Van Rompuy,

Regeling van de werkzaamheden, blz. 397

Nr. 15 Maandag 10 december 1990 Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 399

Ontwerp van decreet houdende de middenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1991
– 6 (1989-1990) – Nr. 1 (Toelichtingen)
– 7 (1989-1990) – Nrs. 1 tot 4
– 13 (1989-1990) – Nr. 1 (Advies SERV)
– 15 (1990-1991) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1991

– 6 (1989-1990) – Nr. 1 (Toelichtingen)
– 8 (1989-1990) – Nrs. 1 (+ Bijlagen) tot 7 + Addenda en 8 tot 13
– 13 (1989-1990) – Nr. 1 (Advies SERV)
– 15 (1990-1991) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende begrotingstechnische bepalingen alsmede bepalingen tot begeleiding van de begroting 1991
– 424 (1990-1991) – Nrs. 1 tot 19

Algemene bespreking (Voortzetting), blz. 399

Sprekers : de heren W. De Vlieghere, A. Denys, Minister G. Geens, de heren E. Van Rompuy, P. Van Grembergen, J. Pede, J. Loones, J. Vandermarliere, R. Daems

Mededeling van de Voorzitter, blz. 418

Ontwerp van decreet houdende de middenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1991

– 6 (1989-1990) – Nr. 1 (Toelichtingen)
– 7 (1989-1990) – Nrs. 1 tot 4
– 13 (1989-1990) – Nr. 1 (Advies SERV)
– 15 (1990-1991) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1991

– 6 (1989-1990) – Nr. 1 (Toelichtingen)
– 8 (1989-1990) – Nrs. 1 (+ Bijlagen) tot 7 + Addenda en 8 tot 13
– 13 (1989-1990) – Nr. 1 (Advies SERV)
– 15 (1990-1991) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende begrotingstechnische bepalingen alsmede bepalingen tot begeleiding van de begroting 1991

– 424 (1990-1991) – Nrs. 1 tot 19

Algemene bespreking (Voortzetting)

Buitenlandse en Externe aangelegenheden, blz. 418

Sprekers : de heer J. De Bremaeker, verslaggever, de heren A. Kempinaire, W. Luyten, Minister G. Geens, de heren A. Denys, G. Janzegers, G. Verhaegen

Regeling van de werkzaamheden, blz. 429

Nr. 16 Dinsdag 11 december 1990
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 431

Ontwerp van decreet houdende de middenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1991
– 6 (1989-1990) – Nr. 1 (Toelichtingen)
– 7 (1989-1990) – Nrs. 1 tot 4
– 13 (1989-1990) – Nr. 1 (Advies SERV)
– 15 (1990-1991) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1991
– 6 (1989-1990) – Nr. 1 (Toelichtingen)
– 8 (1989-1990) – Nrs. 1 (+ Bijlagen) tot 7 + Addenda en 8 tot 13
– 13 (1989-1990) – Nr. 1 (Advies SERV)
– 15 (1990-1991) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende begrotingstechnische bepalingen alsmede bepalingen tot begeleiding van de begroting 1991
– 424 (1990-1991) – Nrs. 1 tot 19

Algemene bespreking (Voortzetting)

Onderwijs en vorming, blz. 431

Sprekers : mevrouw A. Leysen, verslaggever, mevrouw M. Panneels-Van Baelen, verslaggever, de heren C. Moors, E. Beysen, Minister D. Coens, de heren A. Denys, M. Van Peel, W. Seeuws, E. Van Rompuy, L. Vanhorenbeek. Minister R. De Wulf, de heren G. Janzegers, G. Annemans; R. Deswaene, mevrouw N. Maes

Regeling van de werkzaamheden, blz. 458

Nr. 17 Dinsdag 11 december 1990
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 459

Ontwerp van decreet houdende de middenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1991
– 6 (1989-1990) – Nr. 1 (Toelichtingen)
– 7 (1989-1990) – Nrs. 1 tot 4
– 13 (1989-1990) – Nr. 1 (Advies SERV)
– 15 (1990-1991) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1991

– 6 (1989-1990) – Nr. 1 (Toelichtingen)
– 8 (1989-1990) – Nrs. 1 (+ Bijlagen) tot 7 + Addenda en 8 tot 13
– 13 (1989-1990) – Nr. 1 (Advies SERV)
– 15 (1990-1991) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende begrotingstechnische bepalingen alsmede bepalingen tot begeleiding van de begroting 1991

– 424 (1990-1991) – Nrs. 1 tot 19

Algemene bespreking (Voortzetting)

Onderwijs en vorming (Voortzetting), blz. 459

Sprekers : de heren A. Schellens, F. Sarens, R. Garcia, Jos Bosmans, J. Verheyden, mevrouw M. De Meyer, Minister D. Coens, de heren E. Beysen, L. Vanhorenbeek, Minister R. De Wulf, de heer A. Denys

Media, blz. 471

Sprekers : de heren E. Van Rompuy, A. Denys, Minister P. Dewael, de heren A. De Beul, D. Van Mechelen, P. Chevalier, H. Van Dienderen, H. Van Rompaey

Cultuur, blz. 486

Sprekers : de heer F. Bosmans, verslaggever, de heer M. Van Peel, verslaggever, Minister P. Dewael, de heren P. Berben, W. Seeuws, J. Geysels, H. Van Rompaey, A. De Beul, L. Peeters, W. Luyten, M. Desutter, H. Lauwers, W. Content, A. Denys

Ontwerp van decreet houdende wijziging van het decreet van 19 juni 1978 betreffende het Nederlandstalige openbare bibliotheekwerk

– 407 (1990-1991) – Nrs. 1 tot 3

Algemene bespreking, blz. 509

Sprekers : de heer M. Van Peel, verslaggever, de heren G. Verhaegen, W. Seeuws, A. De Beul, J. Geysels, Minister P. Dewael

Regeling van de werkzaamheden, blz. 513

Nr. 18 Woensdag 12 december 1990
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 515

Ontwerp van decreet houdende de middenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1991

– 6 (1989-1990) – Nr. 1 (Toelichtingen)
– 7 (1989-1990) – Nrs. 1 tot 4
– 13 (1989-1990) – Nr. 1 (Advies SERV)
– 15 (1990-1991) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1991

– 6 (1989-1990) – Nr. 1 (Toelichtingen)
– 8 (1989-1990) – Nrs. 1 (+ Bijlagen) tot 7 + Addenda en 8 tot 13
– 13 (1989-1990) – Nr. 1 (Advies SERV)
– 15 (1990-1991) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende begrotingstechnische bepalingen alsmede bepalingen tot begeleiding van de begroting 1991

– 424 (1990-1991) – Nrs. 1 tot 19

Algemene bespreking (Voortzetting)

Binnenlandse Aangelegenheden en Openbaar Ambt, blz. 515

Sprekers : de heer R. Vanlerberghe, verslaggever, de heer M. Van Peel, Minister L. Van den Bossche, de heren M. Vanhoutte, H. De Loor, A. Denys, L. Vanhorenbeek, L. Peeters, J. Pede, E. Van Vaerenbergh, R. Van Hoolland

Regeling van de werkzaamheden, blz. 537

Nr. 19 Woensdag 12 december 1990
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 539

Ontwerp van decreet houdende de middenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1991

– 6 (1989-1990) – Nr. 1 (Toelichtingen)
– 7 (1989-1990) – Nrs. 1 tot 4
– 13 (1989-1990) – Nr. 1 (Advies SERV)
– 15 (1990-1991) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1991

– 6 (1989-1990) – Nr. 1 (Toelichtingen)
– 8 (1989-1990) – Nrs. 1 (+ Bijlagen) tot 7 + Addenda en 8 tot 13
– 13 (1989-1990) – Nr. 1 (Advies SERV)
– 15 (1990-1991) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende begrotingstechnische bepalingen alsmede bepalingen tot begeleiding van de begroting 1991

– 424 (1990-1991) – Nrs. 1 tot 19

Algemene bespreking (Voortzetting)

Welzijn en gezondheid, blz. 539

Sprekers : de heer A. Deneir, verslaggever, mevrouw A. Duroi-Vanhelmont, verslaggever, Minister J. Lenssens, de heren J. Van Hecke, J. Devolder, A. Denys, J. Van der Sande,

W. Peeters, F. Dewinter, mevrouw T. Merckx-Van Goey, de heren H. Lauwers, W. Seeuws, F. Dielens, L. Hancké, Minister H. Weckx

Huisvesting, Ruimtelijke Ordening en Landinrichting, blz. 570

Sprekers : de heer J. Van Eetvelt, verslaggever, de heren F. Vreven, H. De Loor, P. Vangansbeke, J. De Seranno, J. Timmermans, R. Van Rompaey, mevrouw F. Brepoels, de heer M. Olivier, Minister L. Waltmiel

Regeling van de werkzaamheden, blz. 587

**Nr. 20 Donderdag 13 december 1990
Morgenvergadering**

Berichten van verhindering, blz. 589

Ontwerp van decreet houdende de middenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1991
– 6 (1989-1990) – Nr. 1 (Toelichtingen)
– 7 (1989-1990) – Nrs. 1 tot 4
– 13 (1989-1990) – Nr. 1 (Advies SERV)
– 15 (1990-1991) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1991
– 6 (1989-1990) – Nr. 1 (Toelichtingen)
– 8 (1989-1990) – Nrs. 1 (+ Bijlagen) tot 7 + Addenda) en 8 tot 13
– 13 (1989-1990) – Nr. 1 (Advies SERV)
– 15 (1990-1991) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende begrotingstechnische bepalingen alsmede bepalingen tot begeleiding van de begroting 1991
– 424 (1990-1991) – Nrs. 1 tot 19

Algemene bespreking (Voortzetting), blz. 589

Openbare Werken en Verkeer, blz. 589

Motie van orde

Coördinatie van de werkzaamheden van de Vlaamse Raad met deze van de Kamer, blz. 589

Spreker : de heer H. De Croo

Ontwerp van decreet houdende de middenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1991
– 6 (1989-1990) – Nr. 1 (Toelichtingen)
– 7 (1989-1990) – Nrs. 1 tot 4
– 13 (1989-1990) – Nr. 1 (Advies SERV)
– 15 (1990-1991) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1991
– 6 (1989-1990) – Nr. 1 (Toelichtingen)

– 8 (1989-1990) – Nrs. 1 (+ Biilanen) tot 7 + Addenda) en 8 tot 13
– 13 (1989-1990) – Nr. 1 (Advies SERV)
– 15 (1990-1991) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende begrotingstechnische bepalingen alsmede bepalingen tot begeleiding van de begroting

– 424 (1990-1991) – Nrs. 1 tot 19

Algemene bespreking (Voortzetting), blz. 589

Openbare Werken en Verkeer (Voortzetting), blz. 590

Sprekers : de heer H. De Croo, de heer M. Didden, verslaggever, de heer T. Van Parys, verslaggever, de heer J. Ansoms, Minister J. Sauwens, de heren A. Schellens, H. Van Dierden, P. Van Grembergen, P. Dumez, A. Denys, W. Content, H. Candries, R. Van Hooland, W. Verreycken, J. De Seranno

Regeling van de werkzaamheden, blz. 616

**Nr. 21 Donderdag 13 december 1990
Middagvergadering**

Berichten van verhindering, blz. 617

Ontwerp van decreet houdende de middenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1991
– 6 (1989-1990) – Nr. 1 (Toelichtingen)
– 7 (1989-1990) – Nrs. 1 tot 4
– 13 (1989-1990) – Nr. 1 (Advies SERV)
– 15 (1990-1991) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1991
– 6 (1989-1990) – Nr. 1 (Toelichtingen)
– 8 (1989-1990) – Nrs. 1 (+ Bijlagen) tot 7 + Addenda) en 8 tot 13
– 13 (1989-1990) – Nr. 1 (Advies SERV)
– 15 (1990-1991) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende begrotingstechnische bepalingen alsmede bepalingen tot begeleiding van de begroting

– 424 (1990-1991) – Nrs. 1 tot 19

Algemene bespreking (Voortzetting)

Economie, Energie en Tewerkstelling, blz. 617

Sprekers : de heer J. De Roo, verslaggever, de heer I. Egelmeers, verslaggever, de heren C. Lisabeth, L. Bril, P. Vangansbeke, J. Laverge, mevrouw M.-P. Kestelijn-Sierens, mevrouw M. De Meyer, de heren H. Candries, A. Denys, F. Dielens, Mi-

nister N. De Batselier, Minister R. De Wulf

Regeling van de werkzaamheden, blz. 643

**Nr. 22 Vrijdag 14 december 1990
Morgenvergadering**

Berichten van verhindering, blz. 645

Samenstelling van een Commissie

Wijzigingen onder de plaatsvervangende leden, blz. 645

Ontwerp van decreet houdende de middenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1991
– 6 (1989-1990) – Nr. 1 (Toelichtingen)
– 7 (1989-1990) – Nrs. 1 tot 4
– 13 (1989-1990) – Nr. 1 (Advies SERV)
– 15 (1990-1991) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1991

– 6 (1989-1990) – Nr. 1 (Toelichtingen)
– 8 (1989-1990) – Nrs. 1 (+ Bijlagen) tot 7 + Addenda) en 8 tot 13
– 13 (1989-1990) – Nr. 1 (Advies SERV)
– 15 (1990-1991) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende begrotingstechnische bepalingen alsmede bepalingen tot begeleiding van de begroting 1991

– 424 (1990-1991) – Nrs. 1 tot 19

Algemene bespreking (Voortzetting)

Leefmilieu en Natuurbehoud, blz. 645

Sprekers : de heer J. Dufaux, verslaggever, de heer C. Lisabeth, verslaggever, de heren Jos Bosmans, Jozef Bosmans, J. Timmermans, Minister T. Kelchtermans, de heren J. Cuyvers, R. Van Hooland, W. Verreycken, E. Gryp, J. Caudron, E. Van Vaerenbergh, M. Capoen

Regeling van de werkzaamheden, blz. 670

**Nr. 23 Vrijdag 14 december 1990
Middagvergadering**

Berichten van verhindering, blz. 671

Voorstellen van decreet

Indiening en verwijzing, blz. 671

Voorstel van resolutie

Indiening en verwijzing, blz. 671

Beleidsbrief

Indiening en verwijzing, blz. 671

Verslag van het Rekenhof

Indiening en verwijzing, blz. 671

Verslagen

Indiening, blz. 672

Verzoekschrift

Indiening en verwijzing, blz. 673

Opmerking van het Rekenhof

Indiening en verwijzing, blz. 673

Kennisgeving van het Arbitragehof

Indiening, blz. 673

Schriftelijke vragen (Regl. art. 74)

Indiening, blz. 674

Ontwerp van decreet houdende de middenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1991

- 6 (1989-1990) – Nr. 1 (Toelichtingen)
- 7 (1989-1990) – Nrs. 1 tot 4
- 13 (1989-1990) – Nr. 1 (Advies SERV)
- 15 (1990-1991) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1991

- 6 (1989-1990) – Nr. 1 (Toelichtingen)
- 8 (1989-1990) – Nrs. 1 (+ Bijlagen) tot 7 + Addenda en 8 tot 13
- 13 (1989-1990) – Nr. 1 (Advies SERV)
- 15 (1990-1991) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende begrotingstechnische bepalingen alsmede bepalingen tot begeleiding van de begroting 1991

- 424 (1990-1991) – Nrs. 1 tot 19

Algemene bespreking (Voortzetting)

Leefmilieu en Natuurbehoud (Voortzetting), *blz. 674

Sprekers : Minister T. Kelchtermans, de heren J. Geysels, A. Denys, E. Gryp, mevrouw N. Maes

Ontwerp van decreet houdende de middenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1991

- 6 (1989-1990) – Nr. 1 (Toelichtingen)
- 7 (1989-1990) – Nrs. 1 tot 4
- 13 (1989-1990) – Nr. 1 (Advies SERV)
- 15 (1990-1991) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Artikelsgewijze bespreking, blz. 681

Ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse

Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1991

- 6 (1989-1990) – Nr. 1 (Toelichtingen)
- 8 (1989-1990) – Nrs. 1 (+ Bijlagen) tot 7 + Addenda en 8 tot 13
- 13 (1989-1990) – Nr. 1 (Advies SERV)
- 15 (1990-1991) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Artikelsgewijze bespreking, blz. 682

Sprekers : de heren A. Denys, J. Geysels, Minister G. Geens, de heren J. De Seranno, R. Daems, G. Janzegers, mevrouw N. Maes

Ontwerp van decreet houdende begrotingstechnische bepalingen alsmede bepalingen tot begeleiding van de begroting 1991

- 424 (1990-1991) – Nrs. 1 tot 19

Artikelsgewijze bespreking, blz. 711

Sprekers : de heer A. Denys, Minister G. Geens, de heren A. Deneir, R. Daems

Ontwerp van decreet houdende wijziging van het decreet van 19 juni 1978 betreffende het Nederlandstalige openbare bibliotheekwerk

- 407 (1990-1991) – Nrs. 1 tot 3

Artikelsgewijze bespreking, blz. 749

Hulde aan de scheidende Griffier, blz. 750

Benoeming van de Griffier, blz. 752

Mededeling van de Voorzitter

Commissie belast met het onderzoek over het gewestplan Halle-Vilvoorde-Asse, blz. 753

Ontwerp van decreet houdende de middenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1991

- 6 (1989-1990) – Nr. 1 (Toelichtingen)
- 7 (1989-1990) – Nrs. 1 tot 4
- 13 (1989-1990) – Nr. 1 (Advies SERV)
- 15 (1990-1991) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Hoofdelijke stemming, blz. 753

Ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar

- 6 (1989-1990) – Nr. 1 (Toelichtingen)
- 8 (1989-1990) – Nrs. 1 (+ Bijlagen) tot 7 + Addenda en 8 tot 13
- 13 (1989-1990) – Nr. 1 (Advies SERV)
- 15 (1990-1991) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Aangehouden stemmings, blz. 754

Sprekers : de heren G. Janzegers, R. Daems

Hoofdelijke stemming, blz. 762

Sprekers : de heren A. Denys, J. Geysels, G. Annemans

Voorstel van motie van overeenstemming
Hoofdelijke stemming, blz. 765

Ontwerp van decreet houdende begrotingstechnische bepalingen alsmede bepalingen tot begeleiding van de begroting 1991

- 424 (1990-1991) – Nrs. 1 tot 19

Aangehouden stemmings, blz. 766

Spreker : de heer R. Daems

Hoofdelijke stemming, blz. 771

Samenstelling van een Commissie

Wijziging onder de vaste leden, blz. 772

Ontwerp van decreet houdende wijziging van het decreet van 19 juni 1978 betreffende het Nederlandstalige openbare bibliotheekwerk

- 407 (1990-1991) – Nrs. 1 tot 3

Hoofdelijke stemming, blz. 772

Regeling van de werkzaamheden, blz. 773

Bijlage 1

Ontwerp van decreet houdende de middenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1991. Tabel, blz. 777

Bijlage II

Ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1991. Tabel, blz. 785

Bijlage III

Vraag om uitleg

Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud

Vraag om uitleg van mevrouw F. Brepoels aan de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de jacht in het Schulensbroek, blz. 824

VOORZITTER : de heer L. Vanvelthoven

— *De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.*

— *De vergadering wordt geopend om 9.40 uur.*

De Voorzitter : Dames en heren, de vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

G. Cardoen, A. Laridon, M. Mahieu, C. Marchand, M. Schoeters ; gezondheidsredenen,

E. Baldewijns ; buitenslands.

P. Berben, H. De Croo, L. Nelis-Van Liedekerke, A.-M. Neyts-Uytbroeck, J. Pede, J.-P. Pillaert, W. Van Renterghem, R. Uyttendaele, F. Vreven ; ambtsverplichtingen.

SAMENSTELLING VAN EEN COMMISSIE

Wijzigingen onder de plaatsvervangende leden

De Voorzitter : Voor de CVP-fractie zijn :

— in de Commissie voor de Algemene Zaken, het Reglement en de Verzoekschriften de heren Bour-

geois, Cooreman, De Seranno, Van Parys en Weyts als plaatsvervangende leden vervangen door de heren Ansoms, Breyne, Cardoen, Marchand en Van Eetvelt.

ONTWERP VAN DECREET houdende de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1991

— 6 (1989-1990) — Nr. 1 (Toelichtingen)

— 7 (1989-1990) — Nrs. 1 tot 4

— 13 (1989-1990) — Nr. 1 (Advies SERV)

— 15 (1990-1991) — Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

ONTWERP VAN DECREET houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1991

— 6 (1989-1990) — Nr. 1 (Toelichtingen)

— 8 (1989-1990) — Nrs. 1 (+ Bijlagen) tot 7 (+ Addenda) en 8 tot 13

— 13 (1989-1990) — Nr. 1 (Advies SERV)

— 15 (1990-1991) — Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

ONTWERP VAN DECREET houdende begrotingstechnische bepalingen alsmede bepalingen tot begeleiding van de begroting 1991

— 424 (1990-1991) — Nrs. 1 tot 19

Algemene bespreking (Voortzetting)

De Voorzitter : Aan de orde is de voortzetting van het begrotingsdebat.

LEEFMILIEU EN NATUURBEHOUD

De Voorzitter : Aan de orde is de begrotingsmaterie Leefmilieu en Natuurbehoud, waarvoor Minister Kelchtermans bevoegd is.

De heer Dufaux, verslaggever, heeft het woord.

De heer J. Dufaux, verslaggever (*op de tribune*) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, de Commissie Leefmilieu en Natuurbehoud van de Vlaamse Raad besprak de begroting 1991 in drie halve dag vergaderingen op 13 en 14 november. De Minister deelde ter zitting een document uit, dat zijn toelichting bij de bespreking van de begroting 1991 omvatte. Hij overliep en commentarieerde in het kort de voor hem belangrijke items uit het voorbije jaar 1990 te weten : het Milieubeleids- en Natuurontwikkelingsplan Vlaanderen ; de herstructurering van de diensten van de Vlaamse Regering, met inbegrip van de parastaten OVAM en VMZ, vervat in het decreet bestuurlijk beleid ; de reorganisatie van de waterzuivering in Vlaanderen via de constructie GIMV, Milieuholding, Aquafin ; de doelstellingen van het ontwerp van Afvalstoffenplan ; het mestdecreet ; het tussentijds rapport van de commissie-Boeken ; de geïntegreerde milieuvergunning ; zijn initiatief inzake het Vlaams Impulsprogramma Milieutechnologie ; de wijzigingen inzake milieueffingen, vervat in het programmadecreet en het tot stand komen van het MINA-fonds ; de MINA-raad ; het tot stand gekomen bosdecreet ; de problematiek van de watervoorziening.

Dufaux

De Minister wees er in zijn uiteenzetting op dat er steeds naar overleg werd gestreefd met de SERV en met VLARALE, de Vlaamse Bond Leefmilieu. Hij wees er eveneens op dat zijn plannen steeds deel uitmaakten van een meerjarenplanning en dat de financiële implicaties van zijn plannen voor meerdere jaren voorzien werden. 1991 wordt dan ook — althans volgens de Minister — een uiterst belangrijk jaar voor het vernieuwd milieu- en natuurbehoudsbeleid.

In 1991 zijn de prioritaire aandachtspunten van de Minister de operationalisering van de nieuwe structuren (Aquafin, departement Leefmilieu, Vlaamse Milieumaatschappij) en het doelmatig aanwenden van de verhoogde middelen ; de uitvoering van de conclusies van de commissie-Bocken die de basis moeten zijn voor de nieuwe wetgeving inzake milieuhygiënerecht ; de opleiding en vorming van de ambtenaren die de nieuwe structuren zullen bemannen, met aandacht naar de nodige omschakelings- en omscholingsmogelijkheden ; het sensibiliseren van de bevolking onder meer naar programma's inzake rationeel waterverbruik en selectieve ophaling van klein gevaarlijk afval ; een activeren van de interregionale samenwerking, om alzo de problemen grensoverschrijdend aan te pakken. Vandaar dan ook overleg met de EEG, Nederland en de andere gewesten ; de implementatie van het natuurontwikkelingsplan ; de uitvoering van het bosdecreet waarbij bebossing, herbepossing en vooral het opmaken van beheersplannen prioritaire aandacht moeten krijgen ; de installatie van de MINA-raad waarbij de milieubeweging op een volwaardige en structurele wijze bij de beleidsvoorbereidingen en -uitvoeringen wordt betrokken ; de start van een nieuwe toekomstverkenning over de toestand van milieu en natuur in Vlaanderen, basis voor het MINA-plan 93-97.

Uiteraard bleef de Minister ook stilstaan bij enkele cijfergegevens, waarvan ik u hier in een notedop de kerngetallen weergeef.

De totale beleidsruimte voor 1991 voor het milieu- en natuurbeleid be-

draagt 12,5 miljard frank of 3 ten honderd van de totale uitgaven van de Vlaamse Regering of 5,7 ten honderd van hetzelfde budget maar zonder onderwijs gerekend. Deze beleidsruimte evolueerde van 5,6 miljard frank in 1988 naar 12,5 miljard frank in 1991, exclusief de variabele kredieten, dit wil zeggen de vroegere fondsen inzake riviervisserij en het schadefonds grondwaterwinning. Dit is een toename met een factor 222,3 in 1991 ten aanzien van 1988. Met andere woorden, ten opzichte van 1988 nam de beleidsruimte voor milieu met 7 miljard frank toe.

Deze evolutie wordt ondersteund door de toename van de betalingskredieten lastens de begroting van de Vlaamse Gemeenschap en de toename van de opbrengst van de milieuheffingen.

In 1991 zullen de middelen 8,4 miljard frank bedragen tegenover 7,7 miljard frank in 1990 of een stijging met 9,1 ten honderd.

De inspanning voor milieu en natuurbeleid lastens de algemene middelen neemt ten aanzien van de begroting 1989 met 21 ten honderd toe.

Behalve de positieve evolutie van de beleidsruimte via de algemene middelen, wordt deze evolutie eveneens ondersteund via de milieuheffingen en retributies. De opbrengst uit deze heffingen wordt in 1991 begroot op 5,8 miljard frank of 46 ten honderd van de beleidsruimte 1991 ; het milieu- en natuurbeleid wordt steeds meer in overeenstemming gebracht met het principe dat de vervuiler betaalt.

Het MINA-fonds wordt bestemd als een gewestdienst met afzonderlijk beheer waarin de milieuheffingen inzake vaste afvalstoffen, waterverontreiniging, mestheffingen blijvend, volledig en van rechtswege worden toegewezen. Het MINA-fonds 91 zal worden aangewend voor : investeringen inzake waterzuivering ten bedrage van 5 miljard frank ; de realisatie van het Afvalstoffenplan ten bedrage van 1,7 miljard frank ; de realisatie van het natuurontwikkelingsplan ten bedrage van 300 miljoen frank en de uitvoering van het mestdecreet ten bedrage van 250 miljoen frank.

Vervolgens wees de Minister op de belangrijke aangroei van het MINA-investeringsprogramma 1991. 5 miljard frank investeringen wordt — via Aquafin — voorzien voor nieuwe prioritaire riolen, collectoren en RWZI's.

De totale omvang van de investeringskredieten leefmilieu en natuurbeleid bedraagt voor 1991 9,7 miljard frank of 114 ten honderd meer dan in 1988.

Nadat de Minister gewezen had op de bijzondere aandacht die hij besteed had aan het Natuurontwikkelingsplan, onder meer door 305 miljoen frank te voorzien voor aankoop van bossen en natuurgebieden, gaf hij overzicht van een paar belangrijke beleidsversterkingen en impulsen. Voor de werking van de MINA-raad is 20 miljoen frank voorzien ; voor de uitbouw van een volledig geautomatiseerd meetnet waterverontreiniging is een nieuw krediet van 200 miljoen frank ingeschreven ; investeringswerken in bossen en natuurgebieden zullen in 1991 120 miljoen frank opslorpen in plaats van 45 miljoen frank ; de steun aan verenigingen voor de aankoop van natuurgebieden werd opgetrokken van 16 miljoen frank naar 50 miljoen frank.

Vervolgens greep een discussie plaats over het door de Minister voorgestelde beleid. Als persoonlijke appreciatie zou ik hier willen meegeven, mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, dat deze discussie eerder kort en oppervlakkig was. Dit komt uiteraard door het ritme der werkzaamheden dat aan de Commissie Leefmilieu opgelegd wordt : begroting 91, MINA-fonds, programmadecreet, mestdecreet, dit alles in november, gekoppeld aan de werkzaamheden in verband met het decreet bestuurlijk beleid, waar een niet onaanzienlijk deel toch eveneens de hervorming der administratie van Infrastructuur en Leefmilieu en de oprichting van de NV Aquafin behelst.

In dezelfde zin was dan ook allicht de bemerking van een lid te noteren, dat zich afvroeg of er niet op te veel fronten tegelijk actie wordt gevoerd. Hij was er eveneens van overtuigd dat er nog heel wat weg dient te wor-

Dufaux

den afgelegd om tot een schoon milieu te komen.

Diverse interveniënten drukten hun bekommering uit over de nood aan een geïntegreerde en gecoördineerde aanpak van het leefmilieu. Niet alleen binnen Leefmilieu dienen de verschillende compartimenten, lucht, bodem, water en geluid gelijkwaardig te worden uitgebouwd; ook werden veel vragen gesteld over de realisatie van een geïntegreerd en gecoördineerd beleid met de departementen Economie, Verkeer en Infrastructuur.

In de kantlijn van dit debat ontstond eveneens en ik zou bijna durven zeggen de klassieke, discussie over de verhouding tussen economie en ecologie. Sommige leden wezen de Minister erop dat er grenzen zijn aan de economische groei en dat ons ecologisch denken te zeer wordt beïnvloed door de idee dat via milieutechnische investeringen het milieuprobleem is op te lossen.

Diverse interveniënten wezen op de rol die de lagere echelons, gemeenten, provincies hebben te spelen in het milieubeleid. Zij vroegen dan ook naar de resultaten van de werkzaamheden van de Commissie inzake eerstelijnsmilieuzorg. Zeer specifiek ging hun bekommering uit naar de invloed die de gemeenten kunnen hebben, via het al dan niet investeren in gemeentelijke rioleringen, op de totale problematiek van de waterzuivering, waar uiteraard het eventueel ontbreken van gemeentelijke initiatieven inzake riolering, de te bereiken doelstellingen inzake waterzuivering, zwaar kunnen hypothekeren.

Hoe kon het ook anders. Mijnheer de Voorzitter, nu het ontwerp van Afvalstoffenplan ter discussie ligt, besteedden diverse leden van de Commissie aandacht aan de afvalproblematiek. Uiteraard stond de discussie over een voorkomingsbeleid centraal ten opzichte van een opkuisbeleid.

In onze vergadering werd uiteraard, en ik zou bijna durven zeggen opnieuw, stil gestaan bij de waterzuiveringsproblematiek. Diverse leden

stelden de Minister vragen over de verhouding tussen de GIMV, de milieuholding en Aquafin en over de controle door de Vlaamse Raad en/of Executieve. Bij de behandeling van het decreet betreffende het bestuurlijk beleid kwam dit probleem ook reeds uitgebreid aan bod.

Bij indicatieve stemmingen werden de aan de Commissie toegewezen artikelen van het ontwerp van decreet alsmede de toegewezen secties van de begrotingstabel goedgekeurd met acht stemmen tegen twee. De conformiteit tussen de administratieve begroting en de uitgavenbegroting werd eveneens door onze Commissie goedgekeurd met acht stemmen bij twee onthoudingen.

Mijnheer de Voorzitter, aangezien ik nog in de Commissie van Financiën van de Senaat wordt verwacht, zou ik nu, met uw goedkeuring nog een paar persoonlijke beschouwingen willen formuleren.

Mijn interventie zal handelen over het milieubeleid in het algemeen en de controverse met de Bond Beter Leefmilieu en de Vereniging van Belgische Steden en Gemeenten in het bijzonder; het belang van een goede ondersteuning van de lagere echelons om tot een goed milieubeleid te komen; de genomen maatregelen inzake de bescherming van het grondwater om de verzekering van onze watervoorziening te garanderen en de organisatie van de administratie voor Leefmilieu, als instrument ter ondersteuning en uitvoering van het ministerieel milieubeleid.

In verband met de controverse met de Bond Beter Leefmilieu en met de Vereniging van Belgische Steden en Gemeenten begrijp ik best dat de Minister wrevelig en onstemd was toen hij de commentaar van de Bond Beter Leefmilieu vernam over het milieubeleid in Vlaanderen. Titels als „Milieuverenigingen geven Vlaamse Executieve onvoldoende” — De Financieel Economische Tijd — en „Executieve zakt voor milieu” — Belang van Limburg — komen uiteraard niet goed over als men als groene boy door het leven probeert te gaan. De opmerkingen dat in 20 ten honderd van de bepalingen van het

regeerakkoord geen initiatief werd genomen, dat de klemtoon ligt op een opkuisbeleid in plaats van op een voorkomingsbeleid, dat er een verschil is tussen woord en daad, dat de verhouding tussen economie en ecologie al te zeer in het voordeel van de economie wordt geïnterpreteerd, berusten nochtans op waarheid. De bemerkingen van de Vereniging Belgische steden en gemeenten inzake een afvalverwerkingsplan in plaats van een afvalvoorkomingsplan en inzake de eerbiediging van de gemeentelijke autonomie stemmen eveneens met de werkelijkheid overeen.

Op de vergadering naar aanleiding van het twintigjarig bestaan van de Stichting Leefmilieu Vlaanderen te Hasselt deed doctor Leroy, professor aan de Katholieke Universiteit van Nijmegen, het verhaal van een middeleeuws dorp waar een slimme herder een schaap meer op de weide zette, zólang tot er een woestijn was en de dood volgde. Voor doctor Leroy symboliseerde dit verhaal zijn oproep tot een grondige relatiewijziging ten aanzien van het milieu.

Milieuzorg is een uitvloeisel van sociale bekommelingen; duurzame ontwikkeling kan niet zonder solidariteit en verandering van het huidige waardenpatroon. Volgens hem is er behoefte aan een nieuwe ethiek.

Het bepalen van normen en doelstellingen en het maken van collectieve afspraken, zijn de andere pijlers waarop een milieubeleid moet rusten. Is dit zo in het MINA-plan, is de vraag die doctor Leroy zich stelt. Hij stelt een aanzienlijke tempoversnelling vast, en dit is positief, en een grotere planmatigheid, wat ook positief is. Voorrangspunten zijn duidelijk waterzuivering, afvalverwerking en mestbeleid, maar — zo stelt doctor Leroy — met de operationele werking is het minder goed. De actieplannen bevatten te vage doelstellingen, sommige milieusectoren zijn zelfs vergeten en onduidelijk is waar een bron — dan wel een effectgericht beleid wordt gevoerd.

Zo ziet u, mijnheer de Minister, dat er — naast allicht heel wat positieve reacties — toch ook heel wat naar mijn oordeel gefundeerde kritiek is

Dufaux

ten aanzien van het gevoerde milieubeleid. Solidariteit en een andere ethiek zijn zeker waarden die thans te weinig gepromoot worden en waarop wij, Vlaamse socialisten, dan ook met klem aandringen.

Ten tweede wens ik te wijzen op het belang van een goede ondersteuning van de lagere echelons om tot een goed milieubeleid te komen. Naar mijn bescheiden mening schiet de Minister ook duidelijk tekort in zijn taak van coördinator en ondersteuner van de lagere echelons : provincies, intercommunales en gemeenten. Daarenboven zijn zijn daden niet in overeenstemming met zijn beloften. Ik herinner mij nog alsof het gisteren was de beloften gedaan op de algemene vergadering van de Provinciale Milieuraad Limburg door de Minister inzake zijn initiatieven ter ondersteuning van gemeentelijke milieubedenaren. Dit was november 1988. Meer recent lees ik — en wel in Het Volk van 16 mei 1990 — dat de Minister bij de overhandiging door KWB-KAV van het tienpuntenplan, waarin gesteld wordt dat de gemeenten moeten betrokken worden bij het milieubeleid, verklaarde dat vóór het einde van dit jaar zeer concrete voorstellen zullen worden gedaan voor een duidelijke taakverdeling op milieuvlak tussen gemeenten, provincies en het Vlaams Gewest.

Minister T. Kelchtermans : Het jaar is nog niet voorbij.

De heer J. Dufaux : Allicht gaat de Minister ons verwijzen naar het studie-onderzoek dat thans gebeurt. De Vlaamse begroting vertoont in ieder geval geen enkel spoor of initiatief waaruit zou kunnen afgeleid worden dat de Minister eraan denkt ter zake maatregelen te treffen, laat staan ze hard te maken.

En nochtans, mijnheer de Minister, er is in Vlaanderen nood aan een degelijke eerstelijnsmilieuzorg. Nog al te dikwijls wordt in de Vlaamse steden en gemeenten groendienst verward met milieudienst en als er een milieudienst is dient hij zich meestal te behelpen met weinig gekwalificeerd personeel, dat dan nog meestal via één van de nepstatuten tewerkge-

steld is. De financiële problemen, die ook de meeste Vlaamse steden en gemeenten tot bezuinigen hebben aangezet, hebben niet het laatst in de milieudienst gehakt. Zo dreigt u het basiscontact tussen burger en bestuur, daar waar de burger het kortst bij het bestuur staat, namelijk het gemeentelijk niveau, te verliezen. De milieubedenaar in de gemeente is een basiswerker ; de politie-agent — heel dikwijls al te weinig geschoold inzake milieu — is de eerste controleur ; de arbeider op het containerpark is letterlijk en figuurlijk een veldwerker : van zijn inzet zal het afhangen of uw opzet tot gescheiden inzameling slaagt ; de schepen bevoegd voor milieu is tenslotte een man, die qua vorming, maar vooral qua mentaliteit, een grote bekommernis zou moeten betonen voor ons leefmilieu. Die vorming, die sensibilisering van schepen, ambtenaar, arbeider en politie-agent is een taak voor u. Een goede ondersteuning van het gemeentelijk milieubeleid dient voor u dan ook een prioritaire bekommernis te zijn.

Ook kan ik mij niet akkoord verklaren met de wijze waarop u zich in de Commissie afmaakte van uw verantwoordelijkheid ten aanzien van het provinciaal milieubeleid. Verleener van de vergunning eerste categorie, hebt u er alle belang bij dat het provinciale apparaat goed en vooral objectief functioneert. Mijn bekommernis betreft vooral het afhankelijk zijn van provinciale adviserende diensten ten aanzien van de industrie en dit door een gebrek aan eigen, provinciale middelen. U dient te weten en te beseffen, dat deze — allicht niet meer onafhankelijk opererende adviserende instellingen — ook u advies geven. Wees dus op uw hoede voor een scheefgetrokken rechter-partij situatie, aangezien u weet dat dergelijke instellingen voor twee derde van hun inkomsten afhankelijk zijn van de industrie.

Mijn derde punt betreft de genomen maatregelen inzake de bescherming van ons grondwater teneinde de watervoorziening te garanderen.

Uiteraard vertel ik geen nieuwigheden als ik zeg dat het hoe langer hoe moeilijker wordt voor de drinkwater-

maatschappijen de drinkwatervoorziening te voorzien aan door de burger betaalbare prijzen. De bemesting en de besproeiingen vormen ter zake immense problemen. Maar een ander gevaar bedreigt ons grondwater. De studie van Lisee — de Minister zeker bekend — wijst op het gevaar van de duizenden koolwaterstofhoudende tanks, van particulieren en van industrie, die ongecontroleerd in de grond zitten. Graag had ik dan ook van de Minister vernomen welke maatregelen hij ter zake neemt ? Aan welke vergunningsplicht zijn deze tanks thans onderworpen ? Wat doet hij concreet om ons grondwater te beschermen ?

Ten vierde, de administratie voor Leefmilieu, instrument ter ondersteuning van een degelijk milieubeleid. Ik wil niet terugkomen op het debat dat naar aanleiding van het decreet betreffende het bestuurlijk beleid werd gevoerd. Graag wil ik eindigen met enkele bemerkingen inzake uw administratie voor Leefmilieu.

Ik wil even blijven stilstaan bij het jaarverslag ons toegestuurd door het bestuur van Leefmilieu over haar werking in 1989 om u, naar aanleiding daarvan, uw prognoses te vragen voor 1990. In het jaarverslag 1989 lezen wij dat er van de 127 ambten in het bestuur van Leefmilieu slechts 93 functies bezet zijn en dat 14 ten honderd van de ambtenaren de administratie verliet. Heeft deze tendens zich in 1990 doorgezet ? Zo ja welke maatregelen hebt u genomen om dit te voorkomen ? Het voor de ambtenaren belangrijk probleem van het kilometer-contingent is u zeker bekend. Welk bedrag heeft de Minister in de begroting 1991 voorzien om dit ambtenarenprobleem op te lossen ? In 1989 nam het aantal dossiers, behandeld door het bestuur van Leefmilieu, toe met factor 2,55 ten aanzien van 1984 of, met andere woorden, waar er in 1984 2.947 dossiers behandeld werden, werden er in 1989 7.512 behandeld. De milieuklachten namen in dezelfde periode toe met factor 1,64 of van 2.015 naar 3.425 en het aantal opgestelde proces-verbalen met factor 1,62 of van 126 naar 205. Kan de Minister ons mededelen of deze tendens zich doorzet ? Zo ja over welke middelen

Dufaux

beschikt hij in de begroting 1991 om het hoofd te bieden aan de steeds toenemende inertie van de administratie ? Niets is voor een burger uiteraad zo frustrerend als een milieudebiet te signaleren aan een administratie en hierop geen antwoord te krijgen, laat staan dat er gevolg zou worden aan verleend. Ik was zelf ook in dat geval. **(Algemeen applaus)**

De Voorzitter : De heer Lisabeth, verslaggever wat het programmadecreet betreft, heeft het woord.

De heer C. Lisabeth, verslaggever **(op de tribune) :** Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's, de Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud behandelde het hoofdstuk leefmilieu van het programmadecreet tijdens twee vergaderingen. De uitvoerige bespreking werd hoofdzakelijk gewijd aan de milieuheffingen.

In zijn toelichting benadrukte de Gemeenschapsminister de brongerichte aanpak van zijn beleid. Naast de reglementering inzake de milieuvergunningen en de uitbouw van de passende administratieve structuren, vormen de milieuheffingen een derde belangrijk instrument voor een meer brongerichte aanpak.

De Gemeenschapsminister herinnert eraan dat de milieuheffingen op vaste afvalstoffen door het programmadecreet van 20 december 1989 reeds vrij drastisch werden verhoogd. Vandaar dat ze nu quasi ongewijzigd blijven. Met het oog op het maximaal stimuleren van recyclage-activiteiten worden wel tariefverlagingen voor sommige afvalstoffen toegevoegd en wordt voor de uitvoering van opdrachten, met Vlaamse middelen, de aanwending van recyclagematerialen gestimuleerd door deze materialen van heffing vrij te stellen.

Tenslotte wordt ook bepaald dat de gemeenten ook gemeentelijke opcentiemen kunnen heffen op de door OVAM geïnde milieuheffingen op vaste afvalstoffen. Deze inning via OVAM blijft beperkt tot twintig procent.

Inzake de milieuheffing op de water-

verontreiniging beoogt het ingediende programmadecreet met ingang van 1 januari 1991 een verfijnde toepassing van het EG-beginsel „de vervuiler betaalt”. De nieuw voorgestelde regeling voorziet nog uitsluitend in heffingen en niet meer in retributies.

De Gemeenschapsminister geeft een kort historisch overzicht van de regelingen en hun effect op de bijdragen van de burgers, de industrie en andere categorieën. Zo droegen de burgers in 1989 nog voor circa 77 ten honderd bij, terwijl dit aandeel in 1990 daalde tot 60 ten honderd, wat uiteindelijk met de nieuwe bepalingen verder zal dalen tot vermoedelijk 39 ten honderd. Voor de industrie beliep de bijdrage in 1989 slechts 23 ten honderd, in 1990 steeg zij tot 37 ten honderd, wat nu wellicht 61 ten honderd wordt.

De wijzigingen in de verhoudingen tussen burgers en industrie hebben vooral te maken met de volgende factoren. Voorheen werd als eenheid van de verontreinigende belasting uitgegaan van het begrip inwonersequivalent. Ook dienden de bedrijven die in het oppervlaktewater loosden, geen retributie of heffing te betalen. De nieuwe regeling daarentegen die vanaf 1991 van kracht wordt, baseert zich op het aantal vervuilingseenheden. Ook de in oppervlaktewater lozende bedrijven komen vanaf nu in aanmerking.

In de nieuwe regeling wordt, wanneer de gegevens van het geloosde afvalwater niet bekend zijn, een vereenvoudigde berekeningsmethode toegepast. Op basis van omzettingcoëfficiënten wordt aldus getracht de werkelijke vuilvracht te bepalen. Deze omzettingcoëfficiënten steunen op de Nederlandse benadering en zullen jaarlijks in functie van de technologische evolutie worden bijgestuurd. Vermits vooral het debiet van het geloosde afvalwater voor kleine verbruikers niet gekend is, wordt in dat geval uitgegaan van het opgenomen jaarwaterverbruik. Hieraan worden nog sociale correcties aangebracht door de vrijstelling van de eerste schijf van 30 m³ waterverbruik per abonnee en de vermindering voor gezinnen met meer dan 2 kinderen ten laste. Ook voor de wijze van bereke-

ning van de heffingsplichtige vuilvrachten wordt gesteund op de in Nederland voorgestelde regeling.

Tot slot van het hoofdstuk heffingen laat de Gemeenschapsminister opmerken dat met dit decreet ook op de industriële lozings in oppervlaktewateren voor het eerst een milieuheffing wordt toegepast in functie van de via hun afvalwaters geloosde vuilvrachten. Er dient wel rekening mee gehouden dat deze industrie, ingevolge internationale overeenkomsten, tegen uiterlijk 1995 grote investeringen zal moeten doen om de opgelegde sanering te bereiken. Daarom wordt tijdens deze saneringsperiode voor deze bedrijfssectoren de werkelijk geloosde vuilvracht slechts gedeeltelijk in aanmerking genomen.

In het ontwerp-decreet wordt ook nog in een mogelijke vermindering van de heffing voor het jaar 1990 voorzien voor de exploitanten van varkensfokkerijen die in de loop van 1990 door de varkenspest werden getroffen.

Onder het hoofdstuk leefmilieu van dit programmadecreet worden ook nog op enkele andere domeinen regelingen getroffen of wijzigingen aangebracht. Zo wordt een dossiertaks voor milieuvergunningdossiers ingevoerd. Ook wordt in de wet op de riviervisserij de prijs van de visverloven bij decreet bepaald. Er wordt ook een vereenvoudiging van de structuren van enkele rijksstations voor landbouwkundig onderzoek ingebouwd. Voor details ter zake verwijs ik naar het schriftelijk verslag.

Bij de algemene bespreking is tot uiting gekomen dat de meeste leden het erover eens zijn dat de bepalingen inzake de milieuheffingen zoals ze in dit ontwerp-decreet worden geregeld, een hele stap voorwaarts betekenen ten opzichte van de vroegere regeling. Enkele leden steunen hiervoor op onder meer volgende argumenten : ten eerste, het principe „de vervuiler betaalt” is wetenschappelijk beter onderbouwd ; ten tweede, er is een meer brongerichte aanpak, gericht op preventie ; ten derde, er is een grotere selectiviteit ingebouwd ; ten vierde, er zijn in belangrijke mate sociale correcties aangebracht. Naast

Lisabeth

deze positieve appreciatie werden nog tal van informatieve en kritische vragen gesteld.

Een herhaaldelijk terugkerende vraag was welke rol de gemeenten te spelen hebben bij het milieubeleid. Algemeen was men van oordeel dat de gemeenten in belangrijke mate willen meewerken aan de sanering van het leefmilieu, maar dat ze daartoe over de nodige middelen moeten kunnen beschikken.

Ook is opgemerkt dat de opcentiemen die de gemeenten nu zullen kunnen heffen op door OVAM geïnde milieuheffingen beperkt blijven tot 20 ten honderd. Iemand vraagt zich af of dit de gemeentelijke autonomie niet aantast.

Een ander lid vraagt ter zake dat ook eens zou worden onderzocht of de mogelijkheid tot het heffen van opcentiemen door de gemeenten niet kan worden uitgebreid tot andere domeinen dan de vaste afvalstoffen, bijvoorbeeld inzake de heffingen op waterverontreiniging. Dit zou vele gemeenten die een eigen retributie of heffing kennen veel administratie besparen.

In zijn antwoord stelt de Gemeenschapsminister dat aan de gemeenten inderdaad allerhande taken worden opgedragen, vooral in de zogenaamde eerstelijnsmilieuzorg.

Hij stelt tevens dat de gemeentelijke autonomie niet wordt aangetast, gezien het de gemeenten vrij staat zelf nog in taksen te voorzien. Financiële tegemoetkomingen aan gemeenten, die financiële inspanningen doen in het kader van de eerstelijnsmilieuzorg, sluit hij niet uit. Hij denkt vooral aan een effectgerichte subsidiëeringspolitiek en geeft het voorbeeld van de milieubox die gratis ter beschikking wordt gesteld.

Een aantal vragen van leden waren specifiek gericht op de afvalheffingen of aspecten ervan. Zijn deze heffingen hoog genoeg om een preventief effect te hebben of niet ?

Een andere vraag betreft welke afvalstoffen als recycleerbaar worden be-

schouwd, zodat ze voor een tariefverlaging in aanmerking komen. Blijft dit beperkt tot de bouwsector of zijn er nog andere en welke ?

Ook vraagt een lid wat precies voorzien wordt in de type-bestekken van de Vlaamse Gemeenschap en of deze ter inzage kunnen worden gegeven. Dit lid merkt tevens op dat ook op de zogenaamde conditionering van afvalstoffen een heffing zou moeten gebeuren.

Ook worden bedenkingen geformuleerd bij de grote tariefverschillen tussen het storten van afval en afvalverbranding, zeker wanneer giftig afval, zoals CFK's, worden verbrand.

Op deze vragen inzake de afvalheffingen stelt de Gemeenschapsminister onder meer dat aan de hand van de eerste en voorlopige vaststellingen van OVAM kan worden aangetoond dat de heffingen een preventief effect hebben. De tariefverlaging voor bouw- en sloopafval is bedoeld om de heffingen een sturend effect te geven. Vooral de sector van bouw- en sloopafval, die veel kan recyclen, komt hiervoor in aanmerking.

Een groot deel van de vragen spitte zich uiteraard toe op de nieuwe regeling inzake de milieuheffing op de waterverontreiniging.

Hieromtrent worden onder meer volgende vragen gesteld.

Ten eerste, is de mogelijkheid voorzien dat ook gezinnen en KMO's hun werkelijke vuilvracht kunnen laten berekenen ?

Ten tweede, zijn er voldoende prikkels ingezet om lozende bedrijven tot preventie aan te zetten ? Is er ook voldoende technologie voorhanden opdat industriële lozers op oppervlaktewaters tegen 1995 de vooropgestelde doelstellingen halen ?

Verscheidene leden vragen zich ook af of het voorkomingsbeleid, na verloop van tijd, er niet toe zal leiden dat de inkomsten uit heffingen zullen dalen ? Vanwaar zullen dan in de toekomst de nodige middelen komen ? Daaraan gekoppeld rijst de vraag of de rioolwaterzuiveringsinstallaties niet overgedimensioneerd zullen zijn.

Inzake de hoogte van de heffingen is een lid van oordeel dat het nog altijd om financieringsheffingen gaat en niet om aansporingsheffingen.

Wat de industriële lozers op oppervlaktewaters betreft, vraagt dit lid dat deze ondernemingen er fase-gewijs zouden toe worden aangezet hun geloosde vuilvracht te verminderen.

Naast een aantal goede principes in het ontwerp, mist een lid in het nieuwe heffingensysteem voor de burgers wel het principe van een administratieve vereenvoudiging. Dit zou mogelijk geweest zijn indien het bedrag van de heffing zou zijn toegevoegd aan of geïncorporeerd zijn in de aangerekende waterprijs.

De Voorzitter : Mijnheer Lisabeth, ik verzoek u uw uiteenzetting te beëindigen.

De heer C. Lisabeth : Ja, mijnheer de Voorzitter. Ik besluit.

De Gemeenschapsminister heeft inzake de milieuheffingen geantwoord dat het wel degelijk om een aanmoedigingsheffing gaat. Bovendien heeft hij een aantal toelichtingen gegeven in verband met de vragen die ik daar-net heb opgesomd.

Bij de artikelsgewijze bespreking werd een amendement ingediend ertoe strekkend dat natuurlijke personen die een investering hebben gedaan om de kwaliteit van hun putwater te verbeteren van heffingen zouden worden vrijgesteld. Dit amendement werd verworpen met 10 stemmen bij 2 onthoudingen. Een amendement ingediend om nummer 28 in de tabel 1 in paragraaf 2 te wijzigen, strekt ertoe tegemoet te komen aan de bekommernis dat de hoeveelheid water die in land- en tuinbouw wordt gebruikt om planten te beregenen of te begieten in feite slechts in geringe mate vervuuld wordt.

Bij de stemming wordt de wijziging van nummer 28 van de tabel, zoals vermeld op bladzijde 43 van het schriftelijk verslag, aangenomen met 10 stemmen vóór, 1 stem tegen en 1 onthouding. Aldus gewijzigd wordt artikel 69 aangenomen met 9 stemmen vóór en 1 stem tegen.

Bij de eindstemming wordt het volle-

Lisabeth

dige hoofdstuk II-Leefmilieu van titel 2 van het ontwerp van decreet aangenomen met 9 stemmen vóór en 1 tegen.

Dit was mijn verslag over het hoofdstuk Leefmilieu in het programmadecreet.

De Voorzitter : De heer Jos Bosmans heeft het woord.

De heer Jos Bosmans (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, ik feliciteer beide verslaggevers voor hun uitstekend verslag, dat ons de kans geeft een aantal algemene beschouwingen te formuleren over het beleid naar aanleiding van de bespreking van de begroting 1991.

Een goed uitgebouwd milieubeleid berust op drie pijlers : ten eerste, op een globale visie op de integratie van het milieubeleid in alle maatschappelijke sectoren ; ten tweede, op voldoende financiële middelen ; ten derde, op goed functionerende wettelijke en reglementaire instrumenten ter uitvoering van het beleid. Deze drie pijlers of krachtlijnen lijken mij aanwezig in het milieubeleid van de Vlaamse Executieve. Wij kunnen dus zeggen dat de basisvoorwaarden voor een degelijk beleid voor nu en voor de toekomst vervuld zijn.

Mijnheer de Voorzitter, sta me toe achtereenvolgens in te gaan op de drie genoemde krachtlijnen. Eerst dus de globale visie op de integratie van het milieubeleid in diverse maatschappelijke sectoren.

De regionalisering van 1980 heeft de economische zelfstandigheid en de dynamische weerkracht van het Vlaams Gewest ongetwijfeld bevorderd, maar het meest tastbare resultaat van de tweede fase van de staats-hervorming is ontegensprekelijk het milieubewust profiel dat vooral sinds 1988 werd opgebouwd. Historici zullen vaststellen dat sinds 1982 geleidelijk aan een ernstige visie op de milieuproblematiek tot stand kwam. Naarmate de wetenschappelijke resultaten bekend raakten en de inzichten groeiden werd het milieubeleid aangepast en verfijnd. Zo werd in Vlaanderen een versnelde inhaalbe-

weging gerealiseerd die niet meer werd gehinderd door het feit dat Noord en Zuid in ons land soms een duidelijk verschillende perceptie hebben van dit maatschappelijk probleem. Geactiveerd door de actie van talrijke milieugroepen, maar ook door de milieu-actie van de Vlaamse Regering — denk aan de groene klachtentelefoon en de milieucampagne van de Vlaamse Regering — werd een globale en geïntegreerde visie op het milieuvraagstuk ontwikkeld, wat essentieel is voor een degelijk geconcipeerd beleid. Sinds 1990 hebben wij een vijfjarenplan, het MINA-plan, dat door Gemeenschapsminister Kelchtermans werd uitgewerkt. Met dat plan wil de Vlaamse Regering op relatief korte termijn werk maken van een ecologisch herstelbeleid. Ik ben het niet eens met verslaggever Dufaux die zegt dat het MINA-plan uiteindelijk maar een beperkte aanpak veronderstelt en om dit te bewijzen professor Leroy aanhaalt.

Die mening wordt niet gedeeld door de voorzitter van de Belgische natuur- en vogelreservaten die het MINA-plan 2000 omschrijft als een mijlpaal voor het Vlaamse milieubeleid. Hij zegt namelijk het volgende, ik citeer : Het MINA-plan is een poging om het milieubeleid van de uithoek van de zorgen van de Vlaamse Executieve tot prioriteit op te trekken. Het verdient waardering, aanmoediging en ondersteuning. Verder in de tekst zegt hij dan nog : Het MINA-plan is een breekijzer in het kader van het globale beleid van de Vlaamse Executieve. Ik kan die visie bijvalen, want in het MINA-plan worden vanuit een globale benadering van het milieuprobleem de bakens uitgezet voor het beleid van de volgende jaren. Zoals het CVP-congres over economie en ecologie het stelde, vertrekt het MINA-plan van de centrale gedachte van het Bruntlandt-rapport gebaseerd op duurzame ontwikkeling en op de realisatie van een eco-sociale markteconomie. Een beleid dat uit deze twee basisprincipes vertrekt, moet daarom zowel bron- als effectgericht zijn. Bij een brongericht beleid ligt het accent op het voorkomen van milieuschade. Een effectgericht beleid impliceert sanering, beperking

en terugdringing van de milieuschade. Ieder menselijk handelen zelf brengt immers een risico mee voor het milieu. Men moet beide actielijnen volgen.

De begroting 1991 situeert zich in deze optiek van het meerjarig MINA-plan en laat toe in versneld tempo de acties, dit jaar ondernomen, voort te zetten en uit te breiden. In 1990, het eerste jaar van het MINA-plan, hebben wij reeds een hele reeks stappen gezet. Ik wil ze even in herinnering brengen, ook al werd reeds door de verslaggever een ruime opsomming gegeven : Het decreet op het MINA-fonds, het bosdecreet, het mestdecreet — dat wij eerstdaags in de Vlaamse Raad zullen bespreken -, het jachtdecreet, het Vlaams Impulsprogramma voor Milieutechnologie, de reorganisatie van de waterzuivering, het uitvoeringsbesluit op de geïntegreerde vergunningen. Het is een indrukwekkende lijst die dit jaar werd afgewerkt en die in het kader van het MINA-plan de basis legde voor een dynamische uitvoering van het beleid.

De overheid dient de volgende jaren verder planmatig en sturend op te treden. Planmatig omdat de bedrijfs-wereld moet weten welke de stapstenen zullen zijn — ook financieel — die het milieubeleid in het kader van de integratie tussen het leefmilieubeleid, het economisch en het energie-beleid, verder zullen realiseren. Aldus kan de schijnbare tegenstelling tussen economie en ecologie worden overbrugd, zoals wij in het congres van de CVP duidelijk hebben gesteld. Ook in de bedrijfswereld is een mentale reconversie aan de gang die toelaat te zeggen dat ook de bedrijven in de toekomst milieuvriendelijker zullen moeten investeren en produceren. Dankzij het sturend beleid van de overheid is dit voor de bedrijven een dringende marktvoorwaarde geworden.

De tweede pijler en de tweede voorwaarde om een degelijk milieubeleid te voeren betreft de financiële middelen. Deze zijn, zoals de begroting 1991 laat zien, op dit ogenblik voldoende. Zij laten toe een ruim investeringsprogramma in de milieusector te starten. Ook de groeivoorziening,

Jos Bosmans

het natuurbehoud en de landinrichting krijgen de nodige middelen. Het MINA-fonds zal in 1991 over niet minder dan 13,9 miljard frank ordonanceringskredieten beschikken, dit wil zeggen een stijging van 120 ten honderd ten opzichte van twee jaar geleden. Het is een zeer belangrijke budgettaire verhoging die uiteraard slechts mogelijk werd dankzij de verhoging van de milieuheffingen. De vergelijking tussen de begrotingscijfers voor de periode 1988-1991 bewijst dat de milieuheffingen inderdaad werden verviervoudigd. Wellicht zal de heer Van Looy straks nader ingaan op de technische aspecten van de milieuheffingen. Ik laat het daarom bij enkele algemene bedenkingen.

Wie beweert dat hij voor een beter leefmilieu is, dat hij voor de noodzakelijke saneringen pleit, dat hij voorstander is van de toepassing van het principe „de vervuiler betaalt”, moet consequent zijn en de factuur of de prijs die de uitvoering van deze principes onderstelt, ook aanvaarden. Voortaan zal dus de vervuiler in Vlaanderen betalen. Het getuigt van politieke moed, mijnheer de Minister, dat u deze principes rechtlijnig hebt uitgewerkt in decretale teksten en uitvoeringsbesluiten. Het getuigt echter evenzeer van demagogie te stellen dat het leefmilieu prioritair is, maar dat het in wezen niets mag kosten. Sommige partijen althans geven de indruk het in die zin te zien. Het is ook demagogisch ervan uit te gaan dat de buur maar moet betalen. De CVP is van mening dat een consequente toepassing en een voortdurende verfijning van het principe „de vervuiler betaalt” het beste instrument is om de gedragswijzigingen mogelijk te maken. Zij zijn het dus niet eens met de stelling van de PVV of het VEV dat een beïnvloeding van de keuzevrijheid door middel van milieuheffingen niet gewenst is en dat dergelijke eco-belastingen beter in de bedrijven worden gelaten om de interne milieumaatregelen te financieren. Belangrijke uitzonderingen niet te na gesproken, heeft het verleden helaas geleerd dat men niet al te sterk moet rekenen op de spontane gedragsverandering van de vervuiler.

De heffingen zijn een hulpmiddel om vanuit de portemonnee zoals de Nederlanders zeggen, consumenten en bedrijven tot milieuvriendelijker handelen aan te sporen. De Nederlandse heffingen op de verontreiniging van oppervlaktewater hebben op vrij korte tijd geleid tot een drastische reductie van de totale vuilvracht in Nederland.

Een andere pijler van een goed milieubeleid vinden we in goed functionerende, wettelijke, reglementaire en sanctionerende instrumenten. Ik denk hierbij onder meer aan het MINA-fonds, de mestbank, de hervormde administraties, nieuwe instellingen zoals Aquafin, het Vlaams Impulsprogramma Milieutechnologie, de geïntegreerde inspectiediensten en last but not least de gemeenten.

Ik ga eerst even in op het MINA-fonds. De CVP heeft steeds gepleit voor de affectatie van de opbrengst van de milieuheffingen naar de sector zelf. Het MINA-fonds is hiervoor het aangewezen instrument. Intussen is het ontwerp van decreet op het MINA-fonds in de Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud afgewerkt. Dit ontwerp-decreet bevat voldoende garanties voor een vlotte en op de resultaten gerichte werking van dit milieufonds. Ik som de vijf belangrijkste krachtlijnen ervan op : een blijvende, volledige en rechtszekere toewijzing van de opbrengst van alle milieuheffingen ; het vermijden van een verdere debudgettering of verzwaring van de begroting in de toekomst ; de onverkorte toepassing van de normale regels voor financieel en budgettair toezicht ; de volledige affectatie van de middelen voor acties op het gebied van preventie en sanering van het milieu en de natuur ; de bespreking van de jaarlijkse begroting van het MINA-fonds in de Vlaamse Raad. Beleidstoezicht door de Vlaamse Raad is dus gegarandeerd en wordt mogelijk gemaakt door een gedetailleerd jaarverslag. Deze vijf krachtlijnen bewijzen dat het MINA-fonds een heel belangrijk instrument is voor het milieubeleid in de komende jaren.

Een ander beleidsinstrument is het Vlaams Impulsprogramma Milieutechnologie, of VLIM. Het is één van

de meest hoopgevende en omvattende vernieuwingen voor het komende jaar. Dit strategisch vijfjarenplan heeft vier ambitieuze doelstellingen : het bevorderen van de milieutechnologie met afgeleide resultaten voor de tewerkstelling ; het ontwikkelen en in gebruik nemen van schone technologieën, producten en productieprocessen ; het aanmoedigen van een ecologisch verantwoord beheer en gebruik van water, lucht, bodem, grondstoffen en energie en tenslotte aandacht voor de maatschappelijke context waarin dit alles moet plaatsvinden. Het feit dat zowel de overheid als het bedrijfsleven en de onderwijswereld structureel betrokken worden bij het Vlaams Impulsprogramma Milieutechnologie biedt de beste garantie op succes. Deze aanpak sluit perfect aan bij de visie van de CVP, aangezien de idee van harmonie en overleg, een bondgenootschap ten voordele van het milieu, erin duidelijk terug te vinden is. Het VLIM zal eveneens vanuit het MINA-fonds worden gefinancierd. Mijnheer de Minister, graag hadden we vernomen hoeveel kredieten u hiervoor heeft ingeschreven. In elk geval komt er nieuwe zuurstof voor originele wetenschappelijke ideeën en onderzoeksprojecten. Dat is bijzonder positief. Wij kijken dan ook met belangstelling uit naar 31 januari 1991, de vervaldatum voor het indienen van dergelijke projecten. Wij verzoeken de Minister de Vlaamse Raad snel in te lichten over de resultaten van deze belangrijke rondvraag, die ongetwijfeld aan het licht zal brengen dat er in Vlaanderen inderdaad voldoende milieu-know-how aanwezig is.

Een andere uitermate belangrijke pijler van het Vlaams milieubeleid wordt gevormd door de gemeenten. Eigenlijk zijn zij zowel ontwerper als uitvoerder van het milieubeleid. Omdat het hun opdracht is te zorgen voor het welzijn van de burgers, zijn zij in de administratieve indeling van ons land als eerste verantwoordelijk voor een gezond leefmilieu. Zij hebben aldus een dubbele functie. In het kader van de eerstelijns milieuzorg zijn zij verantwoordelijk voor het lokaal gemeentelijk leefmilieu. Zij zijn de ontwerpers en de rechtstreeks ver-

Jos Bosmans

antwoordelijken voor een beleid dat op het niveau van de gemeente kan worden gevoerd. Daarenboven zijn de gemeenten steeds meer de instanties waarop de gewestelijke overheid beroep doet voor de uitvoering van het milieubeleid. De gemeenten worden door de overheid erkend als een belangrijke entiteit maar men zou ook kunnen zeggen dat de gewestelijke overheid voortdurend een uniform afschuivingsmechanisme in werking stelt. Steeds meer taken worden naar de gemeenten doorgeschoven. Heel wat nieuwe taken belasten de gemeenten de laatste jaren uitermate zwaar. Wij denken hier onder meer aan de nieuwe opdracht inzake afvalverwijdering, aan de nieuwe verplichtingen bij het milieuvergunningenbeleid, aan de levering van basisinfrastructuur inzake waterzuivering, zoals de verslaggever daarnet stelde, aan de noodzakelijke riolenaanleg.

Mijnheer de Minister, in de huidige begroting merken wij echter dat er weinig budgettaire stimuli zijn ingebouwd om de gemeenten te ondersteunen, om zowel de oude als de nieuwe taken inzake leefmilieu met overtuiging en dynamiek aan te pakken. Daarom zijn wij van oordeel dat een substantieel deel van de opbrengst van de milieueffingen naar de gemeenten zal moeten worden gekanaliseerd, zo niet zal het zeer ambitieuze MINA-plan niet kunnen slagen. Deze overdracht van middelen zou inderdaad een aanmoediging betekenen en een vergoeding zijn voor de gemeenten voor de belangrijke bijdrage die zij leveren in het kader van het globale milieubeleid.

Mijnheer de Minister, ik wil in het kort twee moeilijkheden uiteenzetten waarmee de gemeenten dagelijks worden geconfronteerd. Veel kleine gemeenten beschikken niet over de gevormde man power om mee te werken aan een Vlaams milieubeleid. Het lijkt daarom noodzakelijk dat dit jaar nog het voorstel van collega Ansoms zou worden uitgevoerd waardoor u weddetoelagen voor gemeentelijke milieuambtenaren ter beschikking stelt van de gemeenten. De aanwezigheid van deze ambtenaren zou onmiddellijke en duidelijke effecten

hebben, met name inzake de deskundigheid bij de aanpak van een lokaal milieubeleid. De deskundigheid is een essentiële voorwaarde omdat het milieubeleid steeds ingewikkelder wordt. De kleine, vooral landelijke, gemeenten worden geconfronteerd met een probleem dat zij niet aankunnen. Vandaar dat de middelen die de gewestelijke overheid ter beschikking moet stellen essentieel zijn om de gemeenten te laten meewerken aan de uitvoering van uw beleid. De kostprijs kan zeer miniem worden geacht. Met 250 tot 300 miljoen frank zouden de gemeenten een uitermate belangrijke stap voorwaarts kunnen zetten om het gewestelijk geconcipeerde beleid ook te velde effectief voelbaar, zichtbaar en vatbaar te maken voor de bevolking.

Een tweede probleem dat ik hier wil aansnijden betreft de bijdrage die de gemeenten kunnen leveren in het kader van het afvalstoffenbeleid. Als ik goed ben ingelicht beschikken op dit ogenblik ongeveer 160 gemeenten over een containerpark. Hierdoor kunnen zij effectief meewerken aan de selectieve inzameling van afval en leveren zij een bijdrage tot de verwezenlijking van de hele recyclage- en recuperatiepolitiek. Door de gewestelijke overheid werden de gemeenten de laatste jaren aangespoord en zelfs financieel aangemoedigd met belangrijke subsidies, die zelfs tot 90 ten honderd van de investeringskosten bedroegen. Heel wat gemeenten hebben positief geantwoord op de suggesties van de Executieve om dergelijk containerpark in te richten.

Wat constateren wij nu? Heel wat gemeenten ervaren moeilijkheden met het feit dat zij deze selectief ingezamelde producten niet kwijt raken. Er is immers geen markt voor deze producten of de markt is in mekaar gestort, zoals het onlangs gebeurde voor het ingezameld papier. De gemeenten blijven aldus opgescheept met al die selectief ingezamelde afval en weten er geen blijf mee. Er treedt een grote ontmoediging op bij de gemeentebesturen. Aldus dreigen goed bedoelde sensibiliserings- en informatiecampagnes onproductief te worden. De gemeentebesturen voelen nog weinig voor het voortzetten

of uitbreiden van deze acties, aangezien zij zelf geen oplossingen kunnen bedenken. Het zou een enorme stap achteruit zijn als de gemeenten zouden afhaken.

Mijnheer de Minister, het is een opdracht van de Vlaamse Regering om marktregulerend op te treden en de gemeenten te helpen bij het oplossen van de problemen waarmee zij op het ogenblik worden geconfronteerd. Met deze oplossingen kan niet getalmd worden. Daarvoor zijn de ervaringen op gemeentelijk niveau te negatief. De CVP-fractie dringt er dan ook zeer sterk op aan om de aanpak van dit probleem in het beleid van 1991 prioriteit te verlenen. Aldus zouden de gemeenten ervaren dat het gewestelijk beleid ook rekening houdt met hun initiatieven op lokaal vlak. Via convenanten met de verschillende sectoren moet het mogelijk zijn op korte termijn oplossingen te bieden.

Wij juichen uw initiatief toe om in het kader van de selectieve huisvuilophaling aan elke Vlaams huisgezin een milieubox voor klein chemisch afval te bezorgen. Op die manier kan een belangrijke bijdrage worden geleverd in de bestrijding van de waterverontreiniging. Wij ervaren echter een zekere argwaan bij de gemeentebesturen om aan deze actie mee te werken omdat zij vrezen zelf opgescheept te worden met deze gevaarlijk ke afvalstoffen.

Wij dringen dan ook aan op een garantie-clausule waarbij de gemeentebesturen, in ruil voor hun medewerking bij de inzameling, de zekerheid krijgen van afname via de recyclage- of verwerkingsnijverheid of via OVAM.

Een goede milieuwetgeving is een noodzakelijke doch niet voldoende voorwaarde voor een degelijk beleid. De overheid moet ook efficiënt sanctionerend kunnen optreden. Het heeft geen zin milieudecreten goed te keuren wanneer deze volkomen ontkracht worden door een gebrekkige opsporing en bestraffing van de overtreders. Milieucriminaliteit mag niet lonend zijn. De wetgever wordt geconfronteerd met de cruciale vraag of het systematisch voorzien in straf-

Jos Bosmans

rechtelijke sancties wel het aangewezen middel is voor de beteugeling van milieudelicten. Wij stellen immers vast dat duizenden Pro-Justitia's inzake milieuovertredingen worden geponeerd. Dit wekt bij de bevolking de indruk dat de overheid niet optreedt tegen de talrijke overtredingen. Naast het massaal seponeren van de Pro-Justitia's inzake milieuovertredingen is ook het gebrek aan milieudeskundigen binnen de magistratuur een symptoom van een rechtsapparaat dat niet over de middelen beschikt om deze nieuwe maatschappelijke opdracht tot een goed einde te brengen.

De houding van de parketten verschilt van gerechtelijk arrondissement tot gerechtelijk arrondissement, wat nefast is voor de rechtszekerheid van bedrijven en particulieren.

Ik ben dan ook van oordeel dat een goed gebalanceerd gebruik van administratieve sancties meer resultaten kan opleveren. Mevrouw Kestelijn en de heer Vandebosch hebben in dat verband een boeiend voorstel van decreet ingediend dat een directe boete-inning voor kleine milieudelicten mogelijk moet maken. Wij moeten wellicht in die richting denken voor het beleid dat wij in de toekomst willen voeren. Dit wil niet zeggen dat wij tegen strafrechtelijke procedures in de milieuwetgeving zijn. Wij vragen ons af of hieraan niet een administratieve boete moet worden gekoppeld die onmiddellijk kan worden geïnd. Ingrijpen in de geldbeugel van de overtreder heeft meer effect dan een strafrechtelijke procedure die jaren kan aanslepen. Een stroomlijning van de bestaande procedures, strafmaten en rechtspleging is een minimum-eis. Wij hopen dat de Commissie-Boeken een wetenschappelijk antwoord op de vragen kan aanreiken.

Tot slot wil ik het nog even hebben over het afvalstoffenprobleem. Het ontwerp-Afvalstoffenplan, waarvan de consultatieprocedures lopen, vormt ongetwijfeld een belangrijke aansporing om het afvalstoffenprobleem en de afvalstroom in Vlaande-

ren te beheersen. Inzake de vaste afvalverwijdering dreigen wij in een zeer schizofrene situatie terecht te komen.

Niemand is voorstander van het storten van afval of van het verbranden van afval. Nergens in Vlaanderen mogen deze activiteiten nog gebeuren. Iedereen verzet zich ertegen.

Voor deze houding kunnen wij weliswaar begrip opbrengen, maar iedere dag en ieder uur wordt zowel door de burger als door de bedrijven afval geproduceerd.

De heer J. Cuyvers : De Minister treedt niet op.

De heer Jos Bosmans : Eenmaal op de stoep van de straat of in de afvalcontainer is het afval als het ware van niemand meer. Men neemt afstand van het produkt en het wordt een collectief verwerpelijk goed, waarvoor een ander, de overheid, een oplossing moet zoeken. De oplossing mag nooit in de omgeving gevonden worden. Het kan niet meer dat wij het eigen afval, huishoudelijk of industrieel, als een vondeling op de stoep zetten en ons voor de rest onverantwoordelijk gedragen. Het is duidelijk dat afval voorkomen de ideale oplossing is. Zoals het Vlaams spreekwoord zegt, is voorkomen — ook in het milieubeleid — nog steeds beter dan genezen. Voorkomen, recyclage en recuperatie zijn inderdaad de antwoorden op het afvalvraagstuk. Dit kan alleen maar als iedere burger, ieder huisgezin, elk bestuur en elke onderneming, verantwoordelijk optreedt. De overheid moet het voorkomingsbeleid stimuleren door bijvoorbeeld voorschriften en gedragscodes uit te werken die gelden voor het ontwerpen en de diverse ontwikkelingsfasen van industriële installaties en productieprocessen.

Op EG-niveau wordt een voorstel van richtlijn besproken. Bepaalde produkten die niet zonder schade aan het milieu tot afvalprodukt kunnen worden verwerkt, zullen effectief worden verboden en mogen niet meer worden geproduceerd. Dit kunnen wij uiteraard goedkeuren maar dit is alleen mogelijk op EG-niveau. Men kan een Regering nu noch in de toekomst codes opleggen. Wij mogen

een Regering niet vragen richtlijnen uit te voeren, zich daarbij basierend op internationale wetgeving.

De overheid kan in het kader van de gevraagde milieueffectrapportering voor industriële en produktie-installaties de verplichting inbouwen dat informatie wordt verstrekt over de wijze waarop het industriële afval op een milieuvriendelijke en veilige manier kan gebeuren. Dit kan een sterke stimulans zijn voor het voorkomen van afval. Ook zou de overheid een initiatief kunnen nemen om een preventiebureau op te richten voor de begeleiding van en de investering in projecten van afvalverwijdering en afvalbeperking. Dit bureau zou bijvoorbeeld een percentage kunnen krijgen van de besparingen die de bedrijven hierdoor realiseren, wat dan een alternatief zou kunnen zijn voor de expansiesteun die door de EG steeds meer in vraag wordt gesteld. Men zou de bedrijven kunnen verplichten een preventieplan op te stellen, waarbij voor de realisatie ervan eveneens steun zou kunnen worden verleend. Om de preventiekosten te minimaliseren, zou men zelfs de heffingen kunnen moduleren.

Mijnheer de Minister, dit zijn maar enkele ideeën die op korte termijn kunnen worden onderzocht en waardoor ook de Vlaamse bedrijven worden geactiveerd om het afvalprobleem aan te pakken. Indien wij niet tijdig de nodige maatregelen nemen zouden wij in de nabije toekomst, op Europees niveau, een concurrentienadeel kunnen ervaren.

Ik denk dat het uitermate belangrijk is de ruime inspraakronde inzake het Afvalstoffenplan die nu wordt georganiseerd au sérieux te nemen. Steeds meer wordt de gedachte naar voren gebracht dat het geen louter verbrandingsplan mag worden. De middelen die voor preventie en recyclage in het MINA-fonds zijn ingeschreven, laten toe hierop het accent te leggen.

Wij kijken dan ook met belangstelling uit naar de convenant, de beleidsovereenkomst tussen het Vlaams Gewest, OVAM en het bedrijfsleven, betrokken bij de verpakkingindustrie, die vanaf 1991 in werking treedt.

Jos Bosmans

Mijnheer de Minister, de CVP-fractie wenst dat u in 1991 voortwerkt aan de uitvoering van het MINA-plan. Wij staan pal achter uw beleid, doch wij verwachten dat u rekening houdt met de bekommernissen en de accenten die wij hebben uitgedrukt.

1991 is voor het Vlaams milieubeleid een cruciaal jaar. De CVP-fractie wenst samen met u hieraan mee te werken.

De Voorzitter : Het woord is aan de heer Jozef Bosmans.

De heer Jozef Bosmans (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's, vooreerst wens ik uitdrukkelijk de beide verslaggevers, de heren Dufaux en Lisabeth, te feliciteren met hun zeer degelijk en volledig verslag over de activiteiten van onze Commissie Leefmilieu, naar aanleiding van de bespreking van de begroting en het programmadecreet .

Door de Minister was het jaar 1990 destijds gecatalogeerd als een overgangsjaar. De bepalingen in het programmadecreet over de begroting 1990, meer specifiek met betrekking tot de sector van de waterzuivering, zouden slechts een eenmalige regeling zijn, in afwachting dat in 1991 een geperfectioneerd systeem zou worden opgezet.

Zulks betekent dat 1991 de definitieve start moet worden van het nieuwe waterzuiveringsbeleid, een beleid à la Kelchtermans. En inderdaad, collega's, het heeft er alle schijn van dat deze paar dagen die ons nog resten in 1990, werkelijk de laatste dagen zullen zijn van een overgangsjaar en dat 1991 inderdaad een min of meer definitieve regeling zal inluiden.

Dit heeft echter alles te maken met het feit dat wij nu gekomen zijn aan het einde van een langdurig proces van sluipende besluitvorming, een proces dat is gestart bijna op de dag dat het Leefmilieudepartement in handen is gekomen van Minister Kelchtermans. Het SOBEMAP-rapport was de aanzet tot deze sluipende besluitvorming, maar tevens ook de ideale dekmantel om ze te rechtvaardigen.

Eind 1990 krijgt dit alles nu zijn voltooiing.

Op 7 december laatstleden hebben CVP, SP en Volksunie het decreet betreffende het bestuurlijk beleid goedgekeurd. Daarin hebben zij de structuren opgezet, de organisatie uitgebouwd en de opdrachten toegewezen om het leefmilieubeleid volledig te reorganiseren, of beter gezegd om een machtsgreep uit te voeren in de leefmilieusector.

De begroting en het programmadecreet 1991 dat nu voorligt is hiervan de budgettaire vertaling. Het is de financiering van het resultaat van die machtsgreep. Ik zou het kortweg kunnen omschrijven als de inkomstenbegroting van de NV Aquafin.

Om die NV Aquafin te financieren, bevat het programmadecreet een aanzienlijke lastenverhoging ten aanzien van de bedrijven en de burgers. Samen zullen zij in 1991 1,8 miljard frank meer belastingen betalen dan in 1990.

Volgens de Minister zou dit gebeuren door een meer verfijnde toepassing van het principe „de vervuiler betaalt”. Welnu, uit een aantal punten blijkt dat dit principe ernstig wordt geschonden.

Ten eerste, de wijze waarop de milieubelastingen worden gespreid over de drie groepen van vervuilers — de gezinnen, de bedrijven en de landbouw — wordt nergens wetenschappelijk verantwoord. Wij weten alleen vrij nauwkeurig wat het aandeel geweest is en zal zijn van die drie groepen in het betalen van de belastingen. Uit de jaarlijkse evolutie van die cijfers blijkt dat zij op generlei wijze wetenschappelijk zijn bewezen. Ik gebruik de cijfers van de Minister : tot en met 1989, werd 77 ten honderd door de burgers en 23 ten honderd door de bedrijven betaald, en in 1990, werd 60 ten honderd door de burgers, 37 ten honderd door de bedrijven en 3 ten honderd door de landbouw betaald, in 1991 zal 39 ten honderd door de burgers en 61 ten honderd door de bedrijven, worden betaald terwijl voor de landbouw een regeling in het ontwerp van mestdecreet wordt getroffen.

Er zit wel degelijk een lijn in deze cijfers, maar zo'n enorme wijzigingen van jaar tot jaar kunnen niet het gevolg zijn van een meer verfijnde toepassing van het principe „de vervuiler betaalt”.

De Minister mist een wetenschappelijke basis om de lasten te spreiden over de verschillende sectoren. Ik herinner mij de discussie bij het SOBEMAP-rapport over het aandeel van de landbouw in de totaliteit van de waterverontreiniging. Het cijfer dat SOBEMAP lanceerde, namelijk ongeveer 30 ten honderd, werd ernstig betwist in de Commissie en gaf aanleiding tot een belofte van de Minister om dit nader te laten onderzoeken. Vandaag, anderhalf jaar later heeft hij nog altijd geen opheldering gebracht in deze discussie. Nochtans is zij fundamenteel indien men tot een correcte verdeling van de lasten wil komen. Ik vraag mij derhalve af met welke pretentie men kan beweren dat het principe „de vervuiler betaalt” correct wordt toegepast.

Ten tweede, hebben wij allemaal de open brief gekregen die het Vlaams Economisch Verbond aan de Vlaamse Raad heeft gericht naar aanleiding van het programmadecreet. Daarin worden een paar manifeste overtredingen van het door iedereen onderschreven principe gesignaleerd.

Nu word ik iets technischer. In vergelijking met vorig jaar worden nu voor het eerst ook zware metalen, stikstof en fosfor in rekening gebracht bij het bepalen van de vuilvrachten. Hierdoor zou logischerwijze het totaal van zowel de industriële als van de huishoudelijke vuilvrachten aanzienlijk toenemen. Eigenaardig genoeg daalt de huishoudelijke vuilvracht van 5,7 miljoen frank naar 4,27 miljoen vervuilingseenheden. Dit heeft te maken met de omzettingcoëfficiënt van 0,025 die door de Minister wordt gebruikt, maar die opnieuw niet wetenschappelijk is verantwoord. Daarom, herhaal ik de vraag van onder meer de SERV naar de grondslag van deze coëfficiënt.

Een andere overtreding betreft het feit dat niet altijd een heffing wordt gelegd op de door de heffingsplichtige zelf veroorzaakte vuillast. Bedrij-

Jozef Bosmans

ven die oppervlaktewater gebruiken als proceswater en het nadien lozen in een ander oppervlaktewater, worden belast voor de volledige verontreiniging van het geloosde water, dus ook voor de verontreiniging die al bestond toen het bedrijf het oppervlaktewater onttrok. Indien het bedrijf daarentegen het water loost in hetzelfde oppervlaktewater als dat waaruit het werd onttrokken, is die regeling niet van toepassing. De vervuiling lijkt mij nochtans in beide gevallen precies dezelfde. Vanwaar dan die verschillende behandeling ?

Ik denk met deze voorbeelden voldoende te hebben aangetoond dat de belofte die de Minister een jaar geleden formeel heeft gedaan, namelijk het principe „de vervuiler betaalt” zo correct mogelijk toepassen, slechts op een zeer gebrekkige manier wordt ingelost.

Het enige wat gebeurt is het opleggen van ordinaire belastingsverhogingen, gebruik makend van de gevoeligheid bij de bevolking voor het leefmilieuthema, zo wordt de Vlaamse burger meer geld uit de zakken gehaald.

Het ergste daarbij is nog dat geenszins is gegarandeerd dat dit zal resulteren in een versnelde sanering van onze oppervlaktewateren. Om dat te bewijzen moet ik even terug naar de reorganisatie van de leefmilieusector. Toen die werd doorgevoerd hebben wij erop gewezen dat het ontbreken van een resultaatverbintenis een ernstige tekortkoming was in die ganse operatie. Als ik even een rekensommetje maak voor de drie laatste jaren, dan kom ik tot de vaststelling dat in Vlaanderen niet minder dan 10 miljard frank aan eco-belastingen zijn betaald en dat het resultaat nog altijd bedroevend is, de vele MINA-brochures, -persconferenties, -plannen en -fondsen ten spijt. Zij hebben allemaal slechts één bedoeling : de in-druk wekken dat er veel voor het leefmilieu gedaan wordt, een rechtvaardiging creëren voor de inspanningen die gevraagd worden van burgers en bedrijven en die inspanningen uiteindelijk versassen via een schijnprivatisering naar een n.v. die voor het grootste deel in handen is

van de overheid en voor een ander deel van een welbepaalde verzuilde belangengroep, toevallig van dezelfde ideologische gezindte als de Minister.

Mijnheer de Minister, ik meen dat het leefmilieubeleid in Vlaanderen dit lot niet verdient. Voor de PVV is het ernst. Wij hebben daarom in ons congres van Oostende een duidelijk alternatief geformuleerd, gebaseerd op werkelijke privatiseringen, met de bedoeling binnen een realistische termijn ons leefmilieu te saneren. (**On-verstaanbare onderbreking door de heer Jos Bosmans**)

Mijnheer Bosmans, ik heb u niet onderbroken, laat mij dus eerst mijn uiteenzetting houden. Wij kunnen de discussie vermoedelijk op 7 januari, wanneer het mestdecreet wordt besproken, verderzetten.

Ik wil van de gelegenheid van deze begrotingsbespreking gebruik maken om een zaak onder de aandacht van de Minister te brengen die vandaag de horeca-sector danig in beroering heeft gebracht. Het is typerend voor het leefmilieubeleid dat door de huidige Minister is gevoerd, in die zin dat het iedere bedrijfsplanning onmogelijk maakt.

De hoteliers worden geconfronteerd met een verzoek tot betaling van de belastingen in het kader van de waterverontreiniging, in uitvoering van het programmadecreet 1990. Per slaappleats wordt hen een bedrag van 447 frank aangerekend, zoals vastgelegd in een besluit van de Executieve van 11 juli van dit jaar. Het spreekt voor zich dat door deze manier van werken het voor de hoteliers onmogelijk wordt om zelfs maar een jaarplanning te maken.

In juli is het besluit van de Executieve verschenen en vier maanden later valt het verzoek tot betaling in de bus. De inkomsten zijn echter gerealiseerd, het jaar is voorbij, de planning voor volgend jaar is zelfs reeds gemaakt in diverse prospectussen en nu pas wordt een aangifteformulier rondgestuurd. Concreet betekent dit dat men pas vanaf 1992 de tarieven kan aanpassen en tot zolang geconfronteerd is met een kleinere winstmarge die onmogelijk te voorzien

was. Ik zou u daarom willen vragen, mijnheer de Minister, of u deze werkwijze het volgende jaar zal verderzetten. Zullen de uitvoeringsbesluiten opnieuw zo lang op zich laten wachten, zodat het voor de bedrijven onmogelijk wordt een rekening te maken voor een paar jaren of zal nu eindelijk de mogelijkheid gecreëerd worden om op iets langere termijn een planning op te maken ? Concreet voor wat betreft de horeca-sector zou ik willen vernemen hoe in 1991 een regeling zal worden uitgewerkt.

Tot zover het gedeelte over de waterzuivering. Tot slot van mijn uiteenzetting wil ik het nog even kort hebben over het afvalstoffenbeleid.

Het Afvalstoffenplan 1991-1995 is vanuit de gemeenten fel gecontesteerd. In dit plan worden aan de lokale besturen nieuwe opdrachten gegeven en wat dat betreft is het Afvalstoffenplan vrij concreet. Het is echter heel wat minder concreet op het vlak van de financiering van het geheel. Volgens de PVV is het een zuiver voorbeeld van een doorschuifoperatie, het opleggen van nieuwe lasten aan het lokale niveau, zonder dat daar een financiële tegemoetkoming tegenover staat. De piste die in het programmadecreet wordt geopend en die erin bestaat de gemeenten aan te sporen tot het heffen van opcentiemen op de gewestelijke eco-belastingen kan geenszins de goedkeuring van de PVV wegdragen. Ook hier staan wij een fundamenteel andere aanpak voor, een aanpak van maximale privatisering van de huisvuilophaling en gedifferentieerde fiscaliteit die herbruikbare materialen moet aanmoedigen.

Het is echter onze vrees dat naar analogie met de waterzuivering, ook in de afvalverwerking op een sluipende manier wordt gewerkt aan een schijnprivatisering, het uitnodigen van de private sector om te participeren, maar op een zulkdanige manier dat de overheid toch altijd de touwtjes in handen blijft houden met alle nefaste gevolgen vandien.

Ik denk dat dit trouwens een goede samenvatting is van het leefmilieubeleid waarvoor Minister Kelchtermans thans via deze begroting aan de

Jozef Bosmans

Vlaamse Raad de goedkeuring vraagt. Het wordt gekenmerkt door ten eerste een sluipende besluitvorming, ten tweede door schijnprivatiseringen en last but not least door steeds groeiende belastingsverhogingen. Voor de PVV zijn dit begrippen die te allen prijze uit het beleid moeten worden geweerd. Wij zullen daarom dan ook deze begroting niet goedkeuren. **(Applaus)**

De Voorzitter : De heer Timmermans heeft het woord.

De heer J. Timmermans (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's, de omvang van de inzet van mensen en middelen die de Vlaamse Executieve voorstelt vanaf volgend jaar verheugt de SP. Wij verwachten evenwel van de Executieve dat zij ons ook een voorstel doet van een geïntegreerd beleidsplan op het vlak van het milieu.

Indien men wil dat het milieubeleidsplan in zijn enge betekenis slaagt, moeten er daarvoor duidelijke voorwaarden worden gecreëerd door een gepast ruimtelijk beleid en een voorkomingsbeleid, dat afhankelijk is van een reeks produktiebeperkingen en schone technieken.

In dit ruimtelijk plan kadert een mobiliteitsplan, industrieterreinen en alle belangrijke facetten, die het milieubeleidsplan moeten schragen en mogelijk maken, Alleen uitgaand van uw departement, betekent het alleen maar een opkuisbeleid in de strikte zin van het woord. Inderdaad, u moet schoon schip maken met wat andere sectoren aan vervuiling hebben veroorzaakt.

Het milieubeleid heeft voor de SP een sociale dimensie : het is niet alleen het aanbrengen van planten en bloemen, maar voornamelijk het vrijwaren van de omgeving waarin mensen leven. Dat is immers fundamenteel.

Wie wordt er het meest getroffen door de milieuvervuiling ? Wie woont er in wijken, dicht bij vervuulende industrie en/of verkeer ? Wie woont in huizen met sterk verontrein-

igd binnenmilieu ? Wie werkt in zeer ongezonde omstandigheden, binnen en buiten de fabriek ? Wie kan er in de vakantie aan de vervuiling ontsnappen ? Het zijn niet degenen die zich elders dan thuis geen vakantie kunnen veroorloven, maar wel degenen die naar mooiere oorden kunnen vluchten. Dit is een schematische benadering, teneinde te onderstrepen hoe sociaal verantwoord een milieubeleidsplan wel is.

Mijnheer de Minister, dat is de reden waarom wij een doortastend milieubeleidsplan ten zeerste toejuichen.

Een andere belangrijke sociale dimensie is de financiering van het milieubeleidsplan. Inderdaad, het betreft het sociaal draaglijk maken ervan, want dit kost inderdaad geld. Ik ben het trouwens eens met het betoog van CVP-collega Jos Bosmans omdat, volgens ons, de overheid kiest volgens de aard van het milieu-probleem en de daarvoor uitgestippelde beleidsoptie, voor een bepaalde mengeling van financiële, fysieke en sociale beleidsinstrumenten. Bij de keuze van het financieringsinstrument, moet de overheid ook niet alleen rekening houden met het principe „de vervuiler betaalt”, maar ook met de voorwaarde dat de sterkste schouders de zwaarste lasten moeten dragen.

Onze uitgangspunten inzake milieuheffingen zal ik concreet in een aantal punten naar voren brengen, dit zonder al te veel theoretische benaderingen.

Ten eerste, de globale filosofie is dat de burger, de industrie en de landbouw een aandeel in het totaal van de heffing moeten leveren dat overeenstemt met hun aandeel in de vervuiling .

Ten tweede, binnen elk van die drie categorieën, moet de nodige differentiatie worden ingevoerd. Kortom, de vervuiler betaalt niet alleen ; hij betaalt in functie van zijn aandeel in de vervuiling. Daarbij moeten uiteraard — en dat is zeer belangrijk — sociale correcties worden ingebouwd. De heffingen moeten zo mogelijk op een eenvoudige wijze en zonder teveel administratieve rompslomp kunnen worden geïnd. Om de duidelijk-

heid en de uniformiteit te bevorderen moet tevens de bestaande provinciale milieuheffing worden afgeschaft. Er mag geen onderscheid worden gemaakt tussen rioolozers en oppervlaktewaterozers. Dat werd trouwens ook voorzien. De heffing moet van die aard zijn dat zij sturend is en een daadwerkelijk, afdoend milieubeleid mogelijk maakt. Dit principe, dat thans werd ingevoerd, juichen wij toe.

Mijnheer de Minister, het milieubeleidsplan dat vorig jaar werd opgesteld, kreeg vanuit alle fracties sterke kritiek, maar moest toch worden aanvaard omwille van de noodzaak aan overgangsmaatregelen en omwille van de financiële middelen. Het nieuwe voorstel voldoet ons echter in die zin dat de realiteit nu meer wordt benaderd, zowel wat de vervuiling door de industrie als de huishoudelijke vervuiling betreft. Dit plan kan natuurlijk nog worden verfijnd. Ik meen dat een objectieve benadering dan ook wenselijk is.

Mijnheer de Minister, het initiatief in verband met het mestdecreet vinden wij goed. Ook de landbouwsector zal nu eindelijk voor zijn verantwoordelijkheid worden geplaatst. Toch blijven er nog een aantal onvolmaaktheiden bestaan ; daarvan zal iedereen wel overtuigd zijn. Vorig jaar reeds zegden wij dat dit initiatief een aanzet zou zijn om tot een samenspraak te komen tussen de industrie en de landbouwsector. De stuurgroep waarvan sprake in het decreet zal het mogelijk maken ter zake een evaluatie te maken om zo, op wetenschappelijke basis, enige verfijning aan te brengen. De deur stond reeds op een kier en wij hebben ze nu open gezet. Het is zeer belangrijk vanaf volgend jaar het decreet op zijn merites te beoordelen en daarna consequent te handelen. Tijdens de maand januari zullen wij deze aangelegenheid nog ten gronde bespreken. Principieel zijn wij wel voorstander van de aanzet van dit decreet.

Mijnheer de Minister, ik kom thans tot de heffingen op de vaste afvalstoffen. Op dat vlak werd een stand still ingebouwd, zodat deze heffingen in globo ongewijzigd bleven, behoudens een paar verantwoorde verlagingen.

Timmermans

Het sturend element van deze milieuheffingen zou echter volgend jaar nog meer moeten worden beklemdoond.

In zijn advies sprak de Raad van State zich terecht uit over de onbevoegdheid van de Vlaamse Executieve om produktheffingen toe te passen. De heffingen op bepaalde afvalstoffen kunnen nu slechts op nationaal vlak via een produktpolitiek worden aangepakt. Vanuit het Vlaams Gewest kan men dus enkel sturend optreden door heffingen in te voeren op de afvalstoffen van bepaalde produkten. Wij zouden ook de prijsvorming kunnen beïnvloeden en aldus schadelijke produkten uit de markt prijzen. Ik meen dat zulks voor ons een belangrijk element kan zijn om een voorkomingsbeleid in de hand te werken.

Het principe van het afsluiten van convenanten is een goede zaak; wanneer men zich hieraan echter niet houdt hebben wij geen wettelijk wapen in de hand. Ik meen dat deze evaluatie ook kan dienen om aan mevrouw Smet te vragen werk te maken van een echte produktpolitiek en hiertoe het nodige instrumentarium in het leven te roepen of ten minste toch een stok achter de deur te houden indien sommige bedrijfssectoren geen convenanten willen afsluiten of bepaalde afspraken in de praktijk niet waarmaken.

Mijnheer de Minister, wat het Afvalstoffenplan betreft, hebben wij een negatief advies uitgebracht. Wij zullen later nog de kans hebben hierop terug te komen. De theoretische doelstellingen kunnen wij wel onderschrijven, maar in de praktijk ontbreken belangrijke en concrete zaken om dit plan afdwingbaar te maken ten overstaan van de bedrijven. In uw Afvalstoffenplan staat inderdaad dat een onderzoek zal worden ingesteld, zonder echter een timing te bepalen. Indien geen wijzigingen worden aangebracht is de timing dus totaal vrijblijvend.

Wat de gemeenten betreft en wanneer sprake is van selectieve ophaling, zou kunnen worden gesuggereerd de natte van de droge afval te scheiden. Dit zijn bijvoorbeeld concrete gegevens die in het plan niet

voorkomen. Men kan hierop wel antwoorden dat de gemeentelijke autonomie op die manier wordt aangetaast, vermits de gemeenten verplicht zijn de ophaling van het huisvuil te organiseren en de wijze waarop wellicht ook zelf willen beslissen. Wat de milieuconceptie betreft, horen dergelijke zaken thuis in dit plan. De SP stelt dan ook voor één keten te organiseren, dit wil zeggen de ophaling vanaf de keuken tot en met de verbrandingsoven.

In ons perscommuniqué hebben wij gezegd: geen lusten zonder lasten. Voor de gemeente is het als een eerstelijnsopdracht financieel quasi onmogelijk die taak optimaal uit te voeren. Indien de particuliere sector enkel onder deze voorwaarden bij het proces van de afvalverbranding wordt betrokken, zal deze sector ook met de winsten gaan lopen. Dat kan volgens ons niet. Voor ons houdt zulks in dat het beleid inzake afvalstoffen, ophaling, verwerking, recuperatie, compostering enzovoort, niet vrijblijvend mag gebeuren omwille van het winstgevend principe. De particuliere sector dient bijgevolg over gans de lijn tussen te komen en dus niet enkel in de baten, maar ook in de kosten.

Mijnheer de Minister, de SP zal er nooit haar goedkeuring aan hechten dat de particuliere sector wordt betrokken bij een constructie, zelfs niet via de GIMV, waarin deze sector enkel voor het economisch haalbare, met name de verbranding, intekent. De particuliere sector moet worden betrokken in geheel de kostprijs van de volledige keten, dus vanaf de ophaling tot en met de verwerking.

Mijnheer de Minister, destijds heeft u een nieuw decreet op de afvalstoffen aangekondigd. Alle concepten die in het Afvalstoffenplan werden opgenomen moeten thans ook in een nieuw afvalstoffendecreet worden voorzien.

Wij kennen de enorme nood aan erkende klasse-1 storten. Collega Jos Bosmans heeft duidelijk de problematiek van de afzetmarkt voor gescheiden ophaling naar voren gebracht. OVAM heeft hier een zeer belangrijke taak te vervullen bij het organiseren van de afzetmarkt.

Mijnheer de Minister, het Sint-Niklaasgeschenk met een afvalbox voor klein chemisch afval is waardeeloos indien er geen gewaarborgde afzetmogelijkheden ter zake zijn. Wij moeten er dus zorg voor dragen dat de gemeenten weten waar zij met dat gevaarlijk klein chemisch afval naar toe kunnen en waar het kan worden verwerkt.

In verband met de enorme kosten verbonden aan de opruiming van de black points denk ik, mijnheer de Minister, dat wij ter zake in een financiële planning dienen te voorzien.

Bij de bespreking van het ontwerp-decreet betreffende het bestuurlijk beleid in de Commissie heb ik erop gewezen dat ik persoonlijk bezwaar heb tegen de oprichting van Aquafin. Ik blijf erbij dat de Vlaamse Raad ter zake de beslissingen van de Executieve diende achterna te hollen. Ik heb dat in de Commissie onomwonden gezegd, ik ben geen huichelaar en daarom herhaal ik het op deze tribune. Ik heb mij evenwel naar de democratische geplogenheden van mijn fractie geschikt, niettegenstaande mijn persoonlijke overtuiging anders is.

Uw politieke afspraken moeten echter worden waargemaakt. Uw toezeggingen bij de bespreking van het decreet betreffende het bestuurlijk beleid, dat in de af te sluiten conventie zeven noodwendige voorwaarden zullen worden opgenomen — wij hebben deze discussie ook tijdens de Commissie voor Leefmilieu gevoerd — moeten de controlemogelijkheid van het parlement realiseren. Willen wij onze doelstelling om tegen 1995 de waterlopen en rivieren te zuiveren realiseren, dan moet er een resultaatverbintenis worden ingeschreven. Mijns inziens vormt de huidige normstelling — de maatschappij moet zich ertoe verbinden dat een bepaald influent dat gezuiverd het waterzuiveringsstation verlaat, een bepaalde kwaliteit bereikt — geen zekerheid om onze kwaliteitsdoelstelling van een bepaald bekken of rivier tegen 1995 te realiseren. Wij liegen de bevolking voor als wij zeggen dat Aquafin nu over de middelen zal beschikken — de toekenning van de middelen wordt op dit moment onderhan-

Timmermans

deld, wat niet zo voor de hand ligt — om resultaat te boeken.

Minister T. Kelchtermans : Mijnheer Timmermans, ik heb nooit beweerd dat de voorgestelde investeringen alleen een garantie zijn voor het halen van de doelstelling tegen 1995. Voor mij was een brongerichte aanpak met milieueffingen, inspectie, controle en de goedkeuring van het mestdecreet als ander element zeer belangrijk.

De heer J. Timmermans : Ik kom daarop terug.

Ik laat opmerken dat volgens verschillende interviews van beleidsmensen — zelfs van SP-Ministers — met Aquafin alles in orde is. Maar ik zeg dat Aquafin slechts de aanzet is. Trouwens, de maatschappij houdt zich slechts bezig met de zuivering van water binnen een bepaalde omgeving. Wij hebben echter nog geen impact op het afvalwater veroorzaakt door landbouw, industriële en huishoudelijke verontreinigingen, dat nog niet wordt opgevangen.

De vraag kan worden gesteld of wij dan niet meer financiële middelen van het MINA-Fonds aan de gemeenten ter beschikking moeten stellen, zodat deze laatste de nodige rioleringen kunnen aanleggen. Hierdoor kan de kring worden gesloten. Anders zullen wij moeten vaststellen dat wij wel waterzuiveringsstations, collectoren en prioritaire leidingen zullen hebben aangelegd, maar dat een aansluiting met het gemeentelijk rioleringsnet ontbreekt wegens een gebrek aan financiële middelen bij de gemeenten.

Minister T. Kelchtermans : Inderdaad, dat punt zal zeker tijdens de bespreking van het Gemeentelijk Investeringsfonds worden besproken. Dat wordt een testcase : zullen de gemeenten inderdaad uit de kas van het Investeringsfonds putten om prioritair aan te leggen rioleringen te realiseren ?

Meteen moet de vraag worden gesteld of er voldoende middelen voorhanden zullen zijn. Zal de overheid bijkomende kredieten moeten verle-

nen ? Of moet het Mina-fonds extra middelen krijgen ? Zullen wij die dan moeten verhalen op de burger en de lozende bedrijven, waarmee de gemeenten de bij komende investeringen kunnen doen ?

De heer J. Timmermans : Ja, u weet dat wij allen een beetje gemeentelijke verantwoordelijkheid hebben. Ik ben gemeenteraadslid te Ninove. Ik weet dat onze gemeente 7 miljoen frank trekkingsrechten heeft per jaar. Wat kunt u daarmee doen wanneer u bepaalde investeringen, en zeker op rioleringsvlak, wenst te realiseren ?

Mevrouw N. Maes : Een halve riolerings in een halve straat.

De heer J. Timmermans : Mijnheer de Minister, het is dus nu al duidelijk dat indien daar geen financiële aanzet komt vanuit het MINA-fonds wij niet zullen slagen in die opdracht voor waterzuiveringsinfrastructuur.

Ik heb u in de Commissie ook gezegd — ik heb daar zwaar aan getild — dat VMZ, of wat het ook is, operationeel moet blijven. Immers, wij vrezen dat Aquafin misschien niet honderd ten honderd zal slagen. Ik hoop dat ik mij vergis. De VMZ moet dus ten minste voor vijf jaar ingeschreven blijven om zijn huidige waterzuiveringsstations verder te exploiteren. Voor ons is het belangrijk dat daar mensen en know-how ter beschikking blijven van de overheid, minstens als tegenpool ten opzichte van die gemengde maatschappij Aquafin ten einde ons, als overheid, nog een zekere backing te geven om samen met die mensen te kunnen controleren en te converseren, contracten te sluiten.

Minister T. Kelchtermans : De NV Aquafin en de VMZ, die de huidige investeringen die reeds achter de rug liggen exploiteren en afwerken, zullen moeten samenwerken. De NV Aquafin zal een aantal investeringen uitvoeren om het gehele waterzuiveringsprogramma te versnellen maar VMZ en Aquafin mogen niet naast mekaar werken. Er rijst daar dus een belangrijk probleem van coördinatie. Ook moet worden geoptimaliseerd wat er nu reeds is. Ik meen dat het probleem eerst duidelijk moet worden gesteld zonder dat hier vandaag

over de oplossingen moet worden gediscussieerd.

De heer J. Timmermans : Mijnheer de Minister, ik ben blij met die uitspraak. Het mag toch niet zijn dat de NV Aquafin mankracht gaat ronssen bij de VMZ, al dan niet met de medewerking van uw kabinet die u weliswaar ontkend hebt.

Voor ons is het duidelijk dat het voor Aquafin moeilijk is om direct operationeel te zijn. We hebben ook altijd gezegd — en dit in tegenstelling met sommige vaststellingen van het SO-BEMAP-rapport — dat de VMZ op het terrein zeer goede medewerkers had die, dat geef ik toe, tijd nodig hebben gehad om zich technisch bij te scholen. Ik herhaal dus dat het volgens ons niet opgaat zoveel medewerkers van VMZ ineens over te plaatsen naar Aquafin waar ze dan de boel operationeel moeten maken. Dat de CCOD daaraan zijn medewerking verleent kunnen wij evenmin aanvaarden. Overigens wensen wij als socialisten een tegenpool te behouden tegenover de NV Aquafin en dit om te kunnen waken over de kwaliteit van ons water.

Dan nog een ander punt. We zetten een milieu-administratie op poten zonder dat er duidelijkheid is over haar bevoegdheid. Ik weet wel dat Minister Van den Bossche van de Executieve kredieten gekregen heeft om de bijscholing te organiseren, maar dat biedt niet meteen een oplossing voor de korte termijn. Ik hoop dat wij als Vlaamse Raad, vooral met de Commissie voor het Leefmilieu, zullen kunnen toezien of de infrastructuur die wij via de Vlaamse administratie willen uitbouwen, haar werk goed doet. Wij moeten toch controle kunnen uitoefenen op zaken als de meldingsplicht, de planning, de vergunningen enzovoort, en dit met het oog op een efficiënt vervolgingsbeleid.

Wat de watervoorziening betreft en de belangrijke investeringen die hiermee in de toekomst gepaard zullen gaan, zegt de SP uitdrukkelijk dat er geen sprake kan zijn van een constructie in het genre van Aquafin. Ik verklaar namens de SP-fractie dat wij niet bereid zijn om met een privé-

Timmermans

partner sloop te gaan op het vlak van de drinkwatervoorziening. Het gaat hier immers om een aangelegenheid van algemeen belang die vooral te maken heeft met volksgezondheid. Privé-initiatief is ter zake dus niet aangewezen. Wel kunnen wij akkoord gaan met een samenwerking tussen de GIMV en de verschillende maatschappijen voor drinkwatervoorziening. **(Applaus)**

De Voorzitter : De heer Cuyvers heeft het woord.

De heer J. Cuyvers : Mijnheer de Voorzitter, ik betreur dat de heer Timmermans niet heel de tijd gesproken heeft namens zijn fractie. Verder stel ik vast dat wij toch de goede richting uitgaan aangezien verschillende collega's hier en daar een idee dat door AGALEV naar voren werd geschoven, overnemen.

Mijnheer de Minister, wanneer men in gespreide slagorde naar een slagveld trekt, is de kans zeer groot dat men de oorlog tegen een goed georganiseerde vijand verliest. Dit trieste

beeld blijft zich aftekenen op het vlak van het milieubeleid, ondanks de ernst van de milieuverloedering. AGALEV pleitte reeds herhaaldelijk in het verleden, pleit er nu weer voor en zal blijven pleiten voor een beter geïntegreerd milieubeleid.

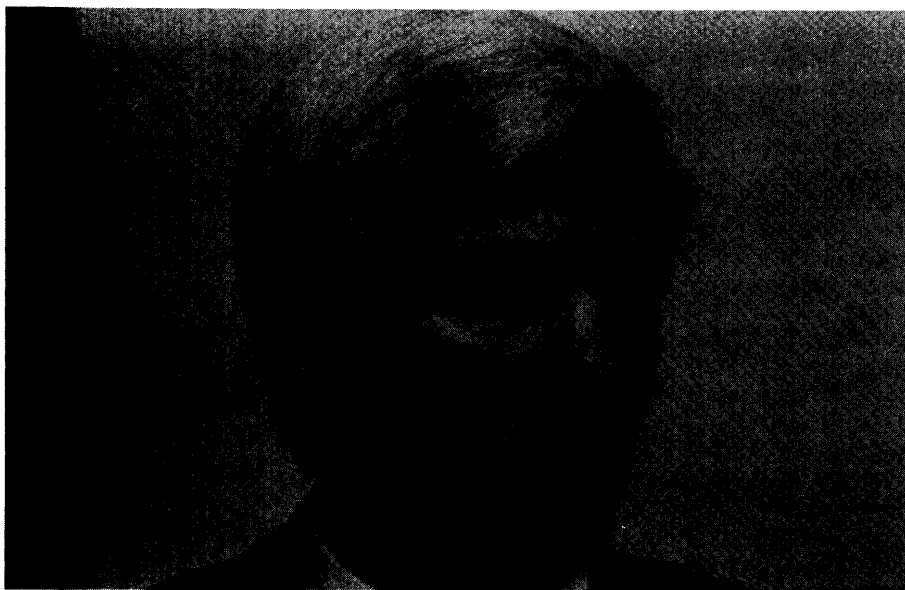
Op het niveau van de Vlaamse Gemeenschap moeten alle Ministers hun steun bijdragen. Horizontale integratie van het milieubeleid zou betekenen dat we niet meer moeten discussiëren over een partieel milieubeleidsplan van één Vlaams Minister — al heeft die leefmilieu onder zijn bevoegdheid — maar over het leefmilieubeleid van de Vlaamse Executieve, waarvan de Minister van Leefmilieu de coördinatie verzorgt. Van een dergelijke brede aanpak zien we vandaag nog maar de eerste schuchtere sporen. Van sluipende besluitvorming daarentegen hebben we heel wat staaltjes gekregen dit jaar. De heer Jos Bosmans heeft dienaangaande enkele voorbeelden aangehaald, zodat ik daarover niet moet uitweiden.

Mijnheer de Minister, uw collega van

Ruimtelijke Ordening doet veel te weinig om de honger naar bedrijfstreinen aan banden te leggen. De geplande uitbreiding zal weer ten koste gaan van de landbouwgebieden en de natuurgebieden die het grootste deel uitmaken van de schaarser wordende open ruimte die werkelijk aan het dichtslibben is. De groene hoofdstructuur waar u een voorstander van bent — zo zegt u toch — en die dringend nodig is voor uw natuurbeleid, dreigt op het terrein zelf een verzameling van versnipperde reservaatjes te worden. Misschien kan deze tendens worden omgebogen door de oprichting van zoveel mogelijk regionale landschappen.

Ook de eigen interne coördinatie van uw milieu-, natuur- en landinrichtingsbeleid blijft te wensen over laten. Zo betreuren we dat onze amendementen voor het invoeren van gedifferentieerde bemestingsnormen naargelang van de kwetsbaarheid en de ecologische waarde van bepaalde gebieden, zoals bijvoorbeeld drassige weiden die onder de bescherming van de Europese vogelrichtlijn zouden moeten vallen en beschermingszones voor waterwinningsgebieden, door de commissieleden van de meerderheid werden afgewezen.

Naast het gebrek aan horizontale integratie van het milieubeleid, blijven we ook het ontbreken van elke verticale integratie van het leefmilieubeleid aan de kaak stellen. Elke concrete aanzet voor een verticaal geïntegreerd milieubeleid blijft spaak lopen op de onmacht van de Staatssecretaris voor Leefmilieu om produktwetten uit te vaardigen. Wat de Minister ook moge beweren, AGALEV blijft bij het standpunt dat een echt brongericht preventiebeleid niet van de grond zal komen zolang de industrie niet verplicht wordt af te zien van de aanwending van die zwarte-lijststoffen die het meeste het leven bedreigen en zolang er geen strenge volumebeperkingen worden opgelegd voor de grijze lijststoffen. Uw beleid is daardoor gedoemd een zeer kostelijk end-of-the-pipe-opkuisbeleid te blijven, ondanks alle mooie beloften uwerzijds ten spijt. Zolang de veestapel niet in volume beperkt wordt en het gebruik van fosfaathoudende detergents niet verboden is, zult u on-

Luidens Senator W. Verreycken (VB) kan enkel een volkseigen, solidaristische benadering een gefundeerde oplossing voor de milieuproblematiek bieden. Het nivellerende groen-roze denken biedt volgens het Vlaams Blok enkel een schijnoplossing

Cuyvers

mogelijk de beloften gedaan in het kader van de Derde Noordzee-conferentie kunnen waarmaken tot de reductie van de fosfaatbelasting van ons oppervlaktewater met 50 ten honderd tegen 1995, zeker als ik rekening houd met het feit dat ondanks de dure investeringen in de waterzuiveringsinstallaties er voor 1995 praktisch geen derde-trapswaterzuiveringseenheden zullen bijkomen. Vandaag lees ik wat de stad Brussel wel zou investeren, maar niet in derde-trapswaterzuiveringseenheden.

Daarnaast komt nog het feit dat iedereen het er over eens is dat de 250 miljoen basisheffingen die u volgend jaar wilt innen op grond van het mestdecreet geen kilogram fosfaat zullen vermijden, aangezien ze enkel dienen om de administratie en de uitrusting van de mestbank op te starten. Zeker op dit vlak, mijnheer de Minister, blijft u dweilen met de kraan open, de enigste vooruitgang is dat u de oppervlakte van uw dweil een beetje tracht te vergroten.

Op een ander niveau gaat ook de integratie met de eerstelijnsmilieuzorg volledig de mist in. Ondanks alle mooie woorden over de noodzaak de burger te sensibiliseren voor de milieuproblematiek — u geeft daar zelfs een fraai verzorgde MINA-krant voor uit — geeft u de gemeenten een vergiftigd geschenk. De milieubox waarmee het klein gevaarlijk afval afzonderlijk zal moeten opgehaald worden, wordt niet op de rug van de producent, maar op die van de gemeente, dus van de burger, een burger die reeds via de milieuheffing de milieubox die hij zagezegd gratis heeft gekregen zal hebben betaald, verhaald. Om het verzet van de gemeenten te sussen geeft u hen nu de toelating een gemeentelijke taks te heffen op de hinderlijke bedrijven eerste klasse. U weet toch ook dat die kosten voor de bedrijven zullen doorgerekend worden aan de gebruiker.

Uw laatste snuffje van financieringspiststechnologie is het invoeren van een remgeld op de protesten van de milieubezorgde burger tegen milieuvergunningen die volgens hem ten

onrechte zijn toegekend. Moet dit misschien de positieve effecten van de openbaarheid van de lozingsvergunningen voor de burger compenseren? In artikel 73, paragraaf 3, ten vijfde, voert u immers een bedrag van 250 frank aan dossierkosten in voor de burger die bezwaar wenst aan te tekenen als *conditio sine qua non* voor de ontvankelijkheid van zijn bezwaar, een burger die nota bene gratis en in zijn vrije tijd een deel van het werk doet dat eigenlijk zou moeten gedaan worden door de milieu-administratie en de vergunningsdiensten, met name zich afvragen wat het reële effect zal zijn van de vergunning.

Wat uw Afvalstoffenplan betreft, mijnheer de Minister, blijft AGALEV zich verzetten tegen de globale keuze voor een verbrandingsplan voor het huishoudelijk afval en een stortplan voor het industrieel afval. Na de stortvloed van protesten tegen het tekortschieten van het preventie- en recyclagegedeelte van uw masterplan verbranding via de gemeenten en de steden zijn we benieuwd te vernemen in welke mate OVAM het verbrandingsplan inderdaad zal bijsturen in de richting gevraagd door de meerderheid van de Vlaamse bevolking: meer voorkoming en meer recyclage. We betreuren dat de bijgestuurde versie niet ter bespreking aan de Vlaamse Raad zal worden voorgelegd. Wanneer de democratische inspraak tot onverwachte uitspraak leidt, bestaat vlug de neiging die in de doofpot te stoppen. Mijnheer de Minister, dat is weer iets dat tegen uw pogingen tot sensibilisatie van de burger indruist.

Een paar vragen in telegramstijl.

Waarom voert u nog geen statiegeldsystemen voor verpakkingsmateriaal in? Dit zou de zondvloed aan flessen en bokalen in de buurt van uitpuilende containers gevoelig terugdringen. Daarmee wachten tot 1995 als de verpakkingsindustrie zich ondertussen niet vrijwillig een beetje inbindt, getuigt niet van de doortastende politiek die de situatie vereist.

Waarom vraagt u 300 frank per ton voor het verbranden van huisvuil en 900 frank voor het storten? Volgens

ons maakt u verbranden, gezien de problemen, te goedkoop als oplossing. Dit komt weer eens op de rug van de verbruiker en niet op de rug van de producent van de afval. Dit is geen correcte toepassing van het principe „de vervuiler betaalt” en dit voorkomt de vervuiling evenmin. Kunt u aantonen dat er minder huishoudelijk en industrieel afval is geproduceerd door de gestegen heffingen? Zo ja, via welke studie en hoeveel ton hebben we bespaard?

De stijgende berg aan selectief opgehaald papier wijst erop dat u dringend in samenspraak met de nationale Regering een systeem moet opstarten voor het bevorderen van gerecycleerd papier en karton via onder meer eco-heffingen op de primaire grondstof hout of papierpulp.

In verband met de milieuheffingen op water herhaal ik nogmaals enkele opmerkingen, mijnheer de Minister.

Uw milieuheffingen zijn geen aansporingsheffingen, maar wel financieringsheffingen. Nu gaat de doorsnee Belg per vuileenheid 600 frank neertellen. Uit een HIVA-studie voor de Vlaamse textielindustrie blijkt dat de milieuheffing voor water 800 frank moet bedragen als je wil dat de bedrijven er een economisch belang bij hebben om aan een doorgedreven voorzuivering of beter nog een volledig eigen zuivering te doen. Het verschil tussen uw zagezegde aansporingsheffing en de resultaten van de studie bedraagt 200 frank per vuileenheid.

Zolang het niveau van onze waterheffing niet het peil bereikt van de ons omringende landen betekent dit eigenlijk een verkapte vorm van subsidie aan de bedrijven ten koste van de achteruitgang van de algemene toestand van ons leefmilieu ten voordele van onze industrie.

Wij moeten tegen 1995 een algemene basiskwaliteit voor het water nastreven. Een aantal mensen twijfelen eraan dat wij deze doelstelling zullen bereiken. In elk geval betekent dit jammer genoeg nog altijd niet dat het om een ecologische waterkwaliteit gaat.

Steeds groter wordende bedragen

Cuyvers

aan milieueffingen zullen nodig zijn om de stijgende financiering van uw Aquafin-avontuur te kunnen bekostigen. Ik blijf bij mijn beoordeling van Aquafin : een financieel en juridisch avontuur dat ons geen zuiver oppervlaktewater zal bezorgen tegen 1995. Dit idee heb ik lang en breed uitgesponnen naar aanleiding van de bespreking van het decreet betreffende het bestuurlijk beleid. Het toppunt blijf ik nog altijd vinden dat u uw meerderheid via artikel 8 van het decreet op het MINA-fonds heeft gedwongen de facto achteraf een vrijgevigheid te wettigen door haar een decretale basis te geven. Bij vereffening van de NV Milieuholding zal immers de volledige schuld ten laste vallen van de Vlaamse Gemeenschap, dus weer eens van de Vlaamse burger.

Omdat mensen belangrijk zijn, mijnheer de Minister, hebben we in de Commissie en nu ook weer voor de plenaire bespreking een amendement ingediend waarin we de burger een minimum hoeveelheid drinkbaar water garanderen zonder dat daarop een milieueffing mag worden geheven. De leden van de meerderheid hebben dit principe weggestemd op uw verzoek zonder echte discussie over de grond van de zaak. Dit blijven we betreuren.

Als uitsmijtertje wil ik kort iets vragen over uw natuurbeleid. Waarom heeft u niet de beloofde 2.000 hectaren bosreservaat kunnen realiseren, maar slechts een tiende van dit aantal ? Tijdens de bespreking van het bosdecreet hebt u zich geëngageerd om de 2000 hectaren te realiseren. Mijn collega Gryp zal zo dadelijk nog andere punten van uw beleid aan onze groene visie toetsen. **(Applaus bij AGALEV en VU)**

De Voorzitter : De heer Van Hooland heeft het woord.

De heer R. Van Hooland (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's, de Volksuniefractie kan gemakkelijk akkoord gaan met veel zaken die hier gezegd zijn, met de grote lijnen van het beleid en met de belangrijke strategische keuzen die de Minister heeft gemaakt. Collega's van mijn fractie, en

als eerste de heer Capoen, zullen op één en ander straks nader ingaan.

Ik vraag nu even uw aandacht voor de theoretische voorwaarden om effectief en efficiënt aan beleidsvoering te doen. Daarna sta ik stil bij twee specifieke punten, namelijk de noodzakelijke financiering van de gemeentelijke investeringen in de milieusector en het beleid van de Minister inzake vaste afvalstoffen, meer specifiek wat de PET-flessen in PVC betreft.

Inzake beleidstheorie is het bekend dat efficiëntie en effectiviteit bepaald worden door een aantal parameters. Zo is er de doelgerichtheid van werken. Onze doelstellingen zijn helaas niet altijd voldoende geëxpliciteerd, geformuleerd en in de tijd uitgezet. Ten tweede, moet men tijdig kunnen beschikken over goede informatie, wat een beleidsondersteunend apparaat veronderstelt. Ten derde, is er de integratie, de samenhang tussen de doelstellingen, de instrumenten en de middelen die moeten worden ingeschakeld en de termijnen die moeten worden uitgestippeld. Ten vierde, is er de kwaliteit van het apparaat of van de organisatie waarover wij beschikken om ook de kwaliteit van de uitvoering te verzekeren.

Ik heb vroeger reeds gezegd dat wij inzake milieubeleid meer aandacht moeten besteden aan wat zich boven de grond bevindt dan aan het ondergrondse. Wij kunnen allemaal zelf nagaan waar wij ons bevinden ten opzichte van al deze elementen.

Ik zal het dan vooreerst hebben over het Investeringsfonds of onder meer de bijkomende financiering van de noodzakelijke gemeentelijke investeringen in de milieusector. Wij zijn allen voorstander van het Investeringsfonds zoals het nu als formule ter tafel ligt, en om vele goede redenen. Maar wij zijn het er ook allen over eens dat dit fonds niet kan functioneren met de ingeschreven financiële middelen, namelijk 4,5 miljard frank op kruissnelheid. Voor het samenhangend en efficiënt milieubeheer dat u nastreeft, mijnheer de Minister, is dit natuurlijk nefast. Het is onrealistisch te denken dat de gemeenten met hun trekkingsrechten in de ko-

mende jaren de rol zullen kunnen spelen die u van hen verwacht. Om dit Investeringsfonds op 1 januari 1991 te laten starten moeten wij uit uw sector of uit andere sectoren absoluut over aanvullende financiële middelen kunnen beschikken. Indien wij dit niet kunnen, en binnen de acht dagen zal dit duidelijk zijn, is het onverantwoord het nieuwe Investeringsfonds op 1 januari te laten starten. Wij kunnen hoogstens het principe meteen veilig stellen. Er is nog een tussenoplossing mogelijk en dat is het Investeringsfonds dat nu bestaat laten verder functioneren met de zeer beperkte materie die eraan toevertrouwd is, maar ook met bijkomende financiering. Zoals de heer Timmermans heeft uiteengezet, moeten wij de kring sluiten en de gemeentelijke investeringen aanmoedigen in plaats van onmogelijk te maken.

In Oost-Vlaanderen bijvoorbeeld is nu 2,9 miljard frank geïnvesteerd in waterzuiveringsinstallaties die maar voor de helft worden benut. Het prioritaire probleem is dus niet aanvullende installaties en capaciteiten creëren, maar de toevoer van afvalwaters verzekeren. Dat zal ook de effectiviteit en de efficiëntie verhogen van de nieuwe vennootschapsconstructie. Als men daar minder geld beschikbaar heeft om een infrastructuur uit te bouwen, hoe meer men verplicht is efficiënt te zijn.

Mijnheer de Minister, de gemeenten kunnen dit niet aan. In het type gemeente zoals de onze bijvoorbeeld, heeft men 20 tot 40.000 frank per inwoner nodig om het totaal rioleringsplan uit te voeren. Dat is op korte en zelfs op langere termijn onrealistisch, te meer omdat de wegenkosten vlug de helft van de projecten bedragen.

Minister T. Kelchtermans : In de eerstvolgende tien jaar zou er voor de gemeenten bij de 100 miljard frank moeten geïnvesteerd worden.

De heer R. Van Hooland : Dat is onmogelijk en onrealistisch. U zult zien wat de gemeenten de eerstvolgende weken zullen doen. Er zullen belastingverhogingen komen, maar helaas niet voor deze sector.

Minister T. Kelchtermans : Is dat het standpunt van de Volksunie met betrekking tot het Investeringsfonds, of is dit uw persoonlijk standpunt ?

De heer R. Van Hooland : Dat is het standpunt van de Volksunie. Wij zijn voor deze formule van middelenverhoging. Als er geen aanvullende middelen ter beschikking worden gesteld, is het onrealistisch het Investeringsfonds in januari in werking te laten treden.

Minister T. Kelchtermans : Ik zal die boodschap overbrengen.

De heer R. Van Hooland : Wij hebben niets dan woorden van lof voor het beleidsplan inzake de afvalstoffen. Vaste afvalstoffen kan echter van alles zijn.

Over de voorkoming en andere elementen van het beleidsplan hoef ik vandaag niet uit te weiden. Ik wil uw aandacht vragen voor het selectief ophalen en het recycleren van plastic.

Het model dat wij vanaf volgend jaar zullen hanteren omvat voorkomen als het kan, maar meteen ook selectieve ophaling huis aan huis met verzekerde afname voor recyclage.

Wij vragen u een algemene marketinginspanning te doen in die sector. Dankzij de marketing kwamen we in onze gemeente bijvoorbeeld tot 40 ten honderd minder huisvuil in twee jaar, met een vergelijkbare kostenbesparing. Ik hoef de kostenstructuur hier niet uiteen te zetten, maar wij rekenen op de ondersteuning van de Minister, niet alleen voor de marketing — het voorkomen — maar ook voor marketing van selectieve ophaling en recyclage.

Wij zijn ervan overtuigd dat het beter is het goed te doen dan het goed te zeggen. Wij rekenen dus op uw daadwerkelijke steun, mijnheer de Minister, maar u mag op onze steun rekenen voor uw beleid en voor uw begroting. **(Applaus op verschillende banken)**

De Voorzitter : De heer Verreycken heeft het woord.

De heer W. Verreycken (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, ik verontschuldigd mij vooraf omdat ik de

gehele bespreking niet kan bijwonen maar er is ook een commissie belegd waarop ik aanwezig moet zijn.

Het verheugt me dat ik kan terugvallen op gegevens van de NSV, een degelijke studentenorganisatie die haar landdag 1990 geheel aan het milieu wijdde. Tegelijk kan ik een beroep doen op teksten van de Vlaams Blok-Jongeren die enkele weken geleden een deel van hun congres wijdde aan de milieuproblematiek.

Deze jongeren, die als wachtaflossers dit volk ooit zullen moeten leiden, wezen erop dat nationalistische zich moeten bezighouden met de problematiek van milieu en natuur. Omdat de culturele afstomping en de ethische vervlakking, de afschildering van eigen volkse gewoonten als nutteloze folklore — neerhalende tendensen — samenvallen met de industriële explosie en met de aanbidding van het technologische gouden kalf. Het a-solidaire, het individualistische denken dat daarvan het gevolg was, remde de zin voor verantwoordelijkheid en tevens de bekommernis voor het milieu.

Het nivellerende groen-roze denken probeert de milieuproblematiek naar zich toe te halen, door enkel eerbied te eisen voor de materiële leefomgeving, zonder respect voor de organische gegroeide culturele realiteit, het volk. Enkel een volkseigene, solidaristische benadering kan een conservatieve revolutie teweegbrengen, die komaf maakt met de schijnwerkelijkheden die ons voorgehouden worden als alleenzaligmakend.

Ik zal die schijnwerkelijkheden nu niet illustreren, want dan moet ik Rousseau debiteren en ik houd mij liever aan de schijnwerkelijkheden die u bekend zijn.

Er zijn twee plaatsen om het ondiep, dat de natuurverloedering ontegensprekelijk is, aan te pakken ; bij de kop en bij de staart. Ik verklaar eerst de staartaanpak. Indien deze Regering erin moest slagen om de burger, de gewone burger die meent dat niet hij de vervuiler is, maar enkel de industrie, te wijzen op het belang van een doodgewoon elementair respect voor de bodem waarvan wij eten en waarvan wij leven, dan zou misschien

al een kleine eerste stap zijn gezet naar algemene bewustwording voor de problematiek. Ik verklaar mij nader. Wanneer ik een autostrade-afrit bekijk, dan bekijk ik eigenlijk één grote mestvaalt. Tussen de stapels blikjes, sigarettenpeuken, kranten en plasticzakken groeien nog enkele taaie kruiden. De burger die duidelijk vaststelt, die duidelijk met eigen ogen ziet dat geen enkele overheid meent wat zij zegt, die burger begrijpt niet waarom hij als enkeling respect voor de natuur zou moeten opbrengen. De burger die treint en moet vaststellen dat de berm als sluikstorten fungeren, zonder ooit opgeruimd te worden, en dat verloederde stations vragen naar verdere vervuiling, vertrouwt de louter verbale overheidsintenties niet.

Een eerste stap vanwege de hogere overheid zou dus kunnen zijn dat zij de lagere overheden opdraagt om het zichtbare milieu zuiver te maken en ook zuiver te houden en tegelijkertijd te controleren en zelfs te sanctioneren waar nodig, waarmee dan meteen de kop van het probleem benaderd zou worden, te weten de desinteresse van nogal wat overheden. Het is de desinteresse van de overheden die ervoor zorgt dat de burger met de ellebogen aanvoelt dat alles toch hoog boven zijn hoofd beslist wordt, en die er tegelijk voor verantwoordelijk is dat de burger elke betrokkenheid laat varen, terwijl het juist één der opdrachten voor bestuurders zou moeten zijn, om in een begrijpelijke taal, respect te eisen voor de leefomgeving, zonder grote gewichtigdoenerij, die weer eens de boven mijn hoofd-idee versterkt, zonder de vele letterwoorden, zonder de talloze onbegrijpelijke afkortingen uit het milieujargon.

Ik ben ervan overtuigd dat de Vlaamse achterstand inzake natuurbeheer, veroorzaakt door manifeste Belgische onkunde vroeger en door het overnemen van belgitudes, nu dat die Vlaamse achterstand tegenover de ons omringende landen in te halen is, indien de politiek erin lukt zich verstaanbaar te maken, maar vooral indien de politiek erin lukt het verbale, politieke, milieugeroep ook in praktijk te brengen.

Verreycken

Ik wil een gedeelte van mijn te beperkte spreektijd gebruiken om een voorbeeld te verhalen. Eén duidelijke illustratie van het chaotische in het milieubeleid.

Op 15 maart 1989 werd een decreet van de Vlaamse Raad gepubliceerd dat, na een uitvoerige inleiding, enkele parameters vaststelde om de toelaatbaarheid van pesticiden en aanverwante producten in het leidingwater te bepalen. Het decreet zegt dat de maximum toelaatbare concentratie 0,1 microgram per liter mag bedragen van elke afzonderlijke stof, terwijl de maximum parameter voor de totale toelaatbare concentratie geplaatst wordt op 0,5 microgram per liter. Meerdere watervoorzieningsmaatschappijen reageerden op dit decreet, door onmiddellijk een beroep te doen op een inderdaad decretaal vermelde afwijkingsclausule. Op 24 januari 1990 wordt via het Staatsblad meegedeeld dat geen toelating wordt verleend af te wijken van de kwaliteitseisen gesteld aan het leidingwater op het vlak van de maximaal voor pesticiden en aanverwante producten toelaatbare concentraties. Daarmee is iedereen gerustgesteld, tot, midden in de vakantie, op 7 augustus 1990, datzelfde goede oude Staatsblad opeens een toelating publiceert tot afwijking op de kwaliteitseisen voor het drinkwater ! De Antwerpse Waterwerken, de Tussenge-meentelijke Maatschappij der Vlaanderen voor Waterbedeling uit Gent, de Provinciale Intercommunale Drinkwatermaatschappij der provincie Antwerpen, en de Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening uit Brussel, al deze maatschappijen mogen plots de decretale parameters aan hun laars lappen. Zij mogen gaan tot 1 microgram per liter, of zomaar eventjes een vertienvoudiging van de oorspronkelijk toegelaten concentratie. Het totaal gehalte aan pesticiden uit de groep waarvoor de afwijking wordt verleend, mag plots stijgen van 0,5 microgram per liter tot 2 microgram per liter, of een verviervoudiging.

In een vergoelijkend persberichtje wuift de Minister de eigen decreten weg, samen trouwens met de EG-

richtlijn die aan de basis van het decreet lag. Hij verwijst enkel naar andere normen, namelijk de normen van de Wereldgezondheidsorganisatie, die 2 microgram per liter zou toestaan. Ik vraag me echt af waarom dan zonodig een decreet moest worden goedgekeurd, waarom een EG-richtlijn nodig was, indien bij toepassingseisen verwezen kan worden naar irrelevante normen ? Welke rechts-waarde hebben onze decreten trouwens ? Zijn de debatten, die leiden tot decreten, te herleiden tot een veredelde vorm van bezigheidstherapie ?

Decreet of niet, indien een drinkwatermaatschappij de juiste druk uitoefent, worden alle normen aangepast, en worden oorspronkelijk neergeschreven afwijzingen, gebaseerd op parameters die correct zouden moeten zijn, gewijzigd in toelatingen. Wat voorafging maakt duidelijk dat wij eerlijkheid moeten eisen, de eerlijkheid om milieubeleid niet enkel te voeren via grote verklaringen. Wij moeten die verklaringen en tevens de decreten ook stipt doen naleven, en vooral eisen van de Vlaamse bewindvoerders dat zij deze zelf naleven.

Hiervoor is moed nodig, en centen. Een deel hiervan zal worden gevonden in heffingen en retributies. De werkgroep milieu van het Vlaams Economisch Verbond stelde evenwel dat heffingen effectief moeten worden aangewend om de vervuiling waarvoor de heffingen worden betaald, aan te pakken, waarbij de hoogte van het te betalen bedrag volledig in verhouding moet staan tot de kosten om de veroorzaakte vervuiling te saneren. Dat is logisch, indien deze regel niet aangehouden wordt, dan wordt de heffing een vorm van belasting, dan wordt de heffing ook een koopsom die de betaler toelaat verder te vervuilen, een betaalde vervuilingsvergunning dus.

Niet enkel het VEV, ook de SERV stelt dat heffingen en retributies maximaal aan het specificiteitsbeginsel moeten beantwoorden op het niveau van het milieucompartiment en de bedrijfssector. De heffingen en retributies, gaat de SERV verder, dienen zo verregaand mogelijk te worden aangewend in de sector die ze

heeft gegenereerd en besteed ter ontwikkeling van initiatieven in het milieucompartiment dat aan de basis ervan ligt. Waarom zijn VEV en SERV zo wantrouwig ? En waarom begrijpt de burger niet dat milieubelastingen moeten ? In het commissieverslag van dit begrotingsdepartement staat toch duidelijk : de middelen (. .) worden volledig en rechtstreeks ingezet voor het beleid inzake leefmilieu, natuurbehoud, bos- en groenvoorziening en drinkwatervoorziening.

Minister T. Kelchtermans : Allerlei losse citaten uit een verslag kunnen alles bewijzen. Ik heb meer interesse voor de conclusies van de SERV.

De heer W. Verreycken : Ik citeer de tekst die de oppositie heeft onderstreept.

Het begrip, collega's, is er omdat het inderdaad een Belgische gewoonte is om gelden niet te gebruiken waarvoor ze bestemd zijn. De belastingen die de automobilist bijvoorbeeld betaalt, komen slechts gedeeltelijk ten goede aan de infrastructuur die dezelfde automobilist dagelijks benut. En het kijk- en luistergeld gaat slechts zeer gedeeltelijk naar de omroepen toe.

Minister T. Kelchtermans : De decretale regeling van het MINA-fonds maakt dit trouwens onmogelijk.

De heer W. Verreycken : Ik verwijs alleen naar bevoegde instanties zoals het VEV en de SERV, die de materie heel goed kennen.

Belastinggelden worden gewoonlijk afgewend van hun eigenlijke doel of worden niet gebruikt voor de sector die ze heeft opgebracht.

Bij het wantrouwen van VEV en SERV en bij het onbegrip van de burger moet ik dan onze verwittiging nog eens voegen. Wij zullen een en ander met meer dan gewone belangstelling moeten blijven volgen en wij zullen ook niet nalaten een en ander in een volksnationale context te plaatsen waar nodig. Bij waterbeheer bijvoorbeeld, moeten wij eisen dat ook buitenlandse regeringen, in casu de Waalse, hun rivieren en hun stromen niet mogen volstorten, met alle mogelijke vuiligheid onder het mot-

Verreycken

to : het loopt toch naar Vlaanderen, en van de verhoogde milieueffingen in Vlaanderen om ons Waals vuile water te zuiveren ; van die milieubelastingen rijven wij handige Waaltjes opnieuw 60 ten honderd binnen. Al was het maar via de milieu-industrie die voor een groot gedeelte in Waalse handen is.

Dergelijke georganiseerde vervuiling en belastingdiefstal moet bespreekbaar zijn. Het waterbeheer, het stromen- en rivierbeheer dat ik hier aanhaalde is slechts één heel klein voorbeeld van de diefstallen die gebeuren op milieugebied ten nadele van Vlaanderen.

Met het schuldige medeweten van zogenaamde Vlaamse Ministers, die nog steeds verantwoording zijn verschuldigd aan Belgische broodheren. Doordat de Vlaamse bestuursmeerderheid enkel een afspiegelingsregering mag vormen, samengesteld zoals de Belgische Regering.

Vlaanderen kan enkel verantwoordelijk worden gesteld voor de kleine milieuproblemen indien het geheel onafhankelijk, dus zelf kan beslissen waaraan moet worden gewerkt. Zonder Belgische bevoogding.

Vlaanderen kan enkel verantwoordelijk worden gesteld voor de grote milieuproblemen die ons gedeeltelijk beroeren indien Europees overleg wordt aangegaan. Zonder Belgische overbodige tussenschakel.

Het overleg tussen Vlaanderen en de Europese instellingen, het overleg over de Europese dwingende normen, moet leiden tot een systeem waarbij elk Europees volk zich verantwoordelijk voelt voor de natuur.

Doch, het zijn enkel betrouwbare regeringen, waarvan men weet dat zij de ter beschikking gestelde gelden niet zullen afwenden van het milieudoel, het zijn enkel dergelijke, als eigen aangevoelde regeringen, en dat laatste is deze Regering zeker niet, die een oproep zullen kunnen doen tot het wijzigen van bepaalde gedragspatronen.

Maar daarvoor is burgerzin nodig,

Vlaamse burgerzin die nooit zal worden opgewekt door een Regering die aan mekaar hangt van de belgitudes en van de dienstbaarheid ten aanzien van de Oude Belgen. Het is dus wachten op een echte Vlaamse Regering, die een zelfstandig volk zal leiden, om schuchtere basispassen om te zetten in echte beleidsdaden.

De Voorzitter : De heer Gryp heeft het woord.

De heer E. Gryp : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's, tijdens de algemene bespreking van de sectie leefmilieu van de Vlaamse begroting voor 1991, heeft de Minister tijdens zijn uiteenzetting het eens te meer gehad over de aanpak bij de bron en het voorkomen van het ontstaan van afval en verontreiniging.

Welnu, afval en verontreiniging kunnen slechts worden voorkomen indien bij de bron alleen schone technologieën worden aangewend om schone produkten te produceren. Hierbij mag niet uit het oog worden verloren dat de verantwoordelijkheid van de industrie niet ophoudt op het ogenblik dat haar produkten op de markt komen. Als kunstmeststoffen voor grote vuilvrachten zorgen bij hun productie, zijn zij nadien, bij hun gebruik, de oorzaak van een even grote vervuiling met nitraten en fosfaten.

Vermits het landbouwbeleid van de EEG afgestemd is op overproductie in plaats van op kwaliteit en zelfvoorziening, moet de landbouwvervuiling worden beschouwd als opgedrongen aan de boeren en is zij ook van industriële aard. Ook het niet-organisch huisvuil is te beschouwen als industrieel afval. De burgers willen goede wasmiddelen en vragen niet dat ze fosfaten zouden bevatten.

Dit alles wijst erop dat de enorme vuilvracht, die ons leefmilieu aantast, hoofdzakelijk aan industriële activiteiten te wijten is. Hierbij is het leeuwenaandeel toe te schrijven aan de chemische nijverheid. Zolang in deze sector, die alomtegenwoordig is in alle facetten van ons bestaan, niet wordt ingegrepen via een bewuste produktpolitiek, kan er van een voor-komingsbeleid en van een aanpak bij

de bron geen sprake zijn. Hiervoor is immers niet alleen een grote dosis politieke moed nodig, maar vooral een andere kijk op de economie.

Efficiënte produktpolitiek is niet mogelijk zonder selectieve krimp in bepaalde sectoren, in de eerste plaats in de chemische sector. Deze sector is sterk kapitaalintensief, zorgt voor relatief weinig tewerkstelling, maar des te meer voor verontreiniging, afval en energieverspilling.

Rekenen op de goodwill van voornoemde bedrijven is echter een gevaarlijk ke illusie. Onlangs bleek immers op de studiedagen inzake veiligheids- en milieuplannen, te Antwerpen georganiseerd door het Institute for International Research, hoe de beleidsverantwoordelijk ken van deze sector steigeren van zodra zij horen spreken van milieueffectenrapporten, van milieueffingen, van zelfzuivering, van afvalwater of van belasting op restlozing enzovoort. Hierbij gaan ze zover zichzelf uit te roepen tot de behoeders van het milieu die, beter dan wie ook; weten hoe de kwaliteit van het milieu moet worden beschermd. Wie over de brug van de grote ring te Vilvoorde rijdt of wie de chemische verontreinigingskaart van de rivieren bekijkt, kan er zich terdege rekenschap van geven.

Grootschalige verbrandingsovens zullen ter zake dus geen oplossing bieden. In de eerste plaats moet onze voedselproductie worden aangepakt. Het gebruik van kunstmeststoffen en pesticiden moet sterk worden teruggedrongen. Dit kan enkel door de catastrofale landbouwpolitiek om te buigen van produktiviteitssubsidiëring naar inkomenssteun die de kleinschalige ecologische landbouw op het familiale bedrijf aanmoedigt, in plaats van miljarden ecu's aan subsidies toe te kennen aan de multinationale agro-business.

Ook het overmatig gebruik van groeifactoren, hormonen, antibiotica en anti-stressmiddelen moet sterk worden teruggedrongen door de afbouw van de bio-industrie. Het opnieuw kansen bieden aan de gemengde bedrijven met zowel akkerbouw als grondgebonden veeteelt is een veel betere oplossing voor de drijf-

Gryp

mestproblematiek dan het thans besproken mestdecreet. Landbouw is trouwens het proto-type van een goed doordachte kringloopeconomie. Eens dat ons voedsel opnieuw op een gezonde en milieuvriendelijke wijze wordt geproduceerd, moeten wij ervoor zorgen de enorme afvalberg van onder meer plastic-verpakkingen te voorkomen. Dit is opnieuw een chemische vervuiling die op de rug van de huisgezinnen wordt geschoven. Allereerst moet PVC uit de markt worden gehaald en moet de voorkeur gaan naar herbruik- en recycleerbaar verpakkingsmateriaal.

Naast het vervangen van fosfaathoudende wasmiddelen door milieuvriendelijke alternatieven en vooral zeep, moeten talloze ecotoxische chemicaliën zoals sprays, koelvloeistoffen, piepschuim, verven, batterijen, sproeistoffen enzovoort, worden vervangen of vermeden. Ook hier hebben wij te maken met chemische vervuiling door de industrie waarvoor de burgers geen verantwoordelijkheid dragen omdat zij meestal geen andere keuze hebben of omdat de alternatieve producten onvoldoende worden gesteund. Dit alles vergt natuurlijk een totaal ander milieubeleid dan het huidige end-of-the-pipe-beleid met grootschalige waterzuiveringsstations en verbrandingsovens.

Inzake luchtvervuiling en meer in het bijzonder zure regen en broeikasgasen zoals CO₂ moet, naast het heilzaam effect van de afbouw van de chemische nijverheid, aandacht worden besteed aan de sectoren energie en verkeer. Op het vlak van de energie zijn enorme inspanningen nodig om te vermijden dat de globale opwarming van de planeet aanleiding geeft tot tragische klimaatwijzigingen wat, door de stijging van de zeespiegel, vooral voor de Lage Landen nare gevolgen kan hebben. **Zo** zou, naast isolatiemaatregelen, vooral het oneigenlijk gebruik van elektriciteit voor verwarmingsdoeleinden moeten worden aangepakt. Onze klassieke elektriciteitscentrales moeten eindelijk worden voorzien van rookgaswasinstallaties en de omschakeling op aardgas mag niet enkel worden

beperkt tot periodes van te hoge ozonconcentratie, zoals nu wel het geval is. Wetenschappelijke en technologische inspanningen moeten worden geleverd op het vlak van ontwikkeling van alternatieve energiebronnen.

Tenslotte moet het autoverkeer sterk worden teruggedrongen ten voordele van het openbaar vervoer, niet alleen het particulier vervoer maar misschien vooral het vrachtvervoer. Waar het autogebruik onvermijdelijk blijkt, dringen zich andere maatregelen op zoals kleine auto's met weinig verbruik en uitgerust met katalysator, maar vooral een drastische afdwingbare snelheidsbeperking door bijvoorbeeld het afstellen van de motoren op de maximum toegelaten snelheidslimiet.

Zoals u kan merken, mijnheer de Minister, heb ik hier een pleidooi gehouden voor een globaal ecologisch beleid dat ver uw persoonlijk bevoegdheidsgebied overstijgt. Ik heb dit opzettelijk gedaan om aan te tonen dat milieubeleid voor de Groenen niet kan worden ingepakt in een sectorieel beleid, maar integendeel moet worden geïntegreerd in praktisch alle facetten van een regeringsbeleid, en zeker bepalend moet zijn voor zowel nationale als gewestelijke departementen zoals Economie, Financiën, Landbouw, Verkeer, Energie enzovoort. De nationale overheid en de Gewestexecutieve bewust maken van de noodzaak van deze globale ecologische aanpak is een taak die is weggelegd voor echte ecologen, een taak die niet kan worden gerealiseerd met slogans of het dragen van een groen sjerpje ! **(Applaus)**

De Voorzitter : De heer Caudron heeft het woord.

De heer J. Caudron (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, wij spreken hier al enkele jaren voornamelijk over negatieve dingen als afvalschandalen, vervuiling van rivieren, black points, zure regen, drijfmest en meer van dat fraais. Het is frustrerend en ontmoedigend, want het lijkt een gevecht tegen de bierkaai, het lijkt of er geen einde aan komt. Ondanks de vele in-

spanningen in geld, infrastructuur en wettelijke normen allerhande, schijnen wij inzake bestrijding van de vervuiling in al haar vormen, geen stap vooruit te komen.

Willen wij in Vlaanderen de onvervangbare schat aan natuurwaarden behouden, en aldus een bron van welzijn en geluk doorgeven aan de volgende generaties, dan moeten wij dringend een andere weg inslaan. Er moeten daartoe ter zake dringend twee beleidsopties worden gerealiseerd. Ten eerste, een absoluut behoud van wat er nu bestaat aan natuurgebieden in Vlaanderen en een fikse uitbreiding van deze beschermde gebieden nu het nog kan. Ten tweede, een sluitend pakket aan beschermingsmaatregelen in deze gebieden met inbegrip van beheer, controle en efficiënte bestraffing van overtredingen. Een absoluut behoud van de thans bestaande gebieden is dringend nodig.

Er is nog zo weinig overgebleven dat alles wat we hebben in geen geval mag worden prijs gegeven. Daarom is het ondenkbaar dat wordt geraakt aan bijvoorbeeld het Groot Buitenschoor in de Schelde, aan de Kuifeend en het groot en klein Schietveld in Brasschaat. Deze gebieden zijn of op het gewestplan beschermd gebied of zogenaamd vogelrichtlijngebied of beschermd landschap. Het is ondenkbaar dat nog verder onze polders, de Mechelse heide en de Kempense heidegebieden worden versnipperd.

Daarom ook kan het niet dat gigantische projecten zoals de vakantiepretparken te Mol-Rauw en te Maasmechelen alweer grote happen natuurgebieden wegvreten uit ons toch al zo verminkt natuurpatrimonium.

De Gemeenschapsminister heeft in zijn MINA-plan de beleidsoptie gekozen om grote aaneengesloten natuureservaten te realiseren. Wij juichen dit toe, want alleen grotere gebieden geven nog een kans aan plant en dier en betekenen landschappelijk dan tenminste nog iets. Maar dat de Minister dan niet toestaat dat het bestaande verder wordt afgebroken door bebouwing, nieuwe infrastructuur, ontginning of intensieve indus-

Caudron

triële landbouw. Dat kan hij doen door zijn stem te verheffen en zijn invloed te laten gelden binnen de Vlaamse Executieve. Het is onze overtuiging dat daartoe best de bevoegdheid van Ruimtelijke Ordening wordt samengevoegd met die van Leefmilieu en Infrastructuur.

De vallei van de Demer is een uitstekende gelegenheid om een waardevol groot gebied te voegen bij ons landschappelijk patrimonium. Landschappelijk, natuureducatief en qua variatie van nat natuurgebied zijn er argumenten te over om dit geheel als natuurgebied of park te beschermen en goed te beheren. Als het de Minister ernst is met zijn MINA-opties dan ligt hier een schoolvoorbeeld van een niet te missen kans ! En . . . het is natuurlijk uit den boze de vervuiling van de Laak af te leiden naar de Demer !

Nog andere gebieden kunnen in aanmerking komen voor de realisatie van grootschalige natuurgebieden en ik citeer bijvoorbeeld ook het project Dijlepark ten zuiden van Leuven, het Haspengouwse landschap ten zuiden van de lijn Tongeren-Sint Truiden, de Voerstreek, de Dijlevallei tussen Mechelen en Haacht enzovoort. Hier is een actief beleid van ruimtelijke ordening nodig, en een groots aankoopbeleid. Daarvoor zijn méér middelen nodig.

De bevolking weet dat er ook in het verleden reeds veel geld werd uitgegeven — haar geld — aan bevoorbeeld de waterzuivering. Maar vrijwel nergens is enig zichtbaar resultaat te onderkennen. Het lijkt allemaal weggegooid geld. . . Vandaag is de bevolking ongetwijfeld opnieuw bereid een inspanning te leveren, want de algemene milieuvuiling is niet meer om aan te zien, maar ze wil dat deze nieuwe inspanning ook tot werkelijke resultaten leidt.

Niet minder dan zestig miljard frank wilt u in de komende jaren besteden aan een nieuwe grootscheepse poging om het water te zuiveren in Vlaanderen. U heeft daarvoor de weg van Aquafin gekozen. De toekomst zal spoedig uitwijzen of dit de goede weg was. Deze maatschappij zal dus een

aantal nieuwe zuiveringsinstallaties moeten bouwen, collectoren en zogenaamde prioritaire rioleringen. Zij heeft niet de taak — in samenspraak met de gemeenten — doordachte gemeentelijke rioleringsnetten aan te leggen. En dit is een uitermate zwak punt in uw waterzuiveringsplan. U weet net zo goed als ik dat talrijke gemeentelijke rioleringsnetten niet eens voor de helft zijn uitgevoerd, en niet altijd even logisch zijn aangelegd. Talrijke rioolstrengen monden op talloos verschillende punten uit in de grachten, beken, kanalen en rivieren. U zult bijgevolg via uw prioritaire rioleringen, uw collectoren en uw waterzuiveringsstations slechts een beperkt gedeelte van het afvalwater kunnen verwerken. Uit de conclusies van het studiesyndicaat zou blijken dat daarvoor 2 à 3 miljard frank per jaar nodig is. Ik meen — en ik ben in dit geval niet alleen — dat dit bedrag nog zwaar onderschat is.

U ziet zelf in dat de Executieve eventueel naar het MINA-fonds toe maatregelen zou kunnen nemen om meer middelen voor rioleringen vrij te maken. U blijft daarover echter verontrustend vaag ! Erger nog, u laat verstaan dat de gemeentebesturen bovendien zullen moeten tussenkomen in de kosten voor de aanleg van prioritaire rioleringen in gemeentelijke wegen. Mijnheer de Minister, ik vrees dat u bij wijze van spreken in de komende jaren miljarden frank zal uitgeven voor de aanleg van autosnelwegen zonder in- of uitritten, maar dan op het gebied van de waterzuivering. Hoe kunt u van de gemeentebesturen verwachten dat ze, in dezelfde periode waarin Aquafin de investeringen zal uitvoeren, een opmerkelijke inspanning zullen leveren om de ontbrekende rioleringen in een versneld tempo af te werken ?

Ook het Afvalstoffenplan staat of valt met de medewerking van de gemeentebesturen. U zal intussen ook wel vernomen hebben dat, in tegenstelling met het vorige Afvalstoffenplan, talrijke gemeentebesturen een advies hebben geformuleerd dat erg kritische geluiden laat horen. Met de in het ontwerp-Afvalstoffenplan vooropgestelde principes zijn de meeste gemeentebesturen het roepend eens : voorrang aan preventie

en recuperatie van afval. Wie kan daartegen zijn ? Maar ze zien dit goede principe veel minder consequent uitgewerkt in het plan zelf.

Wanneer hen nu nieuwe taken en opdrachten worden opgelegd in het kader van het Afvalstoffenplan — taken die hen miljoenen frank per jaar méér zullen kosten — verwachten zij van de Vlaamse Regering enigerlei financiële tegemoetkoming en enkele stevige waarborgen.

Nu reeds werken verscheidene Vlaamse gemeenten in de zin van het nieuwe Afvalstoffenplan. Zij hebben een containerpark aangelegd, zamen tuinafval en snoeihout apart in, en halen het klein gevaarlijk afval uit het huisvuilpakket. Afvalstoffen die gemakkelijk recycleerbaar zijn zoals papier en karton, glas, oude metalen en textielafval, zamelen zij gescheiden in. Dit alles kost hen reeds aanmerkelijk méér dan wanneer zij alle huisvuil tezamen, ongesorteerd, zouden afvoeren naar een klasse II-stort of een verbrandingsoven. Welnu, het zijn juist deze gemeenten, die al enige ervaring hebben, die van de Vlaamse overheid begrip verwachten voor hun situatie.

Ten eerste zijn ze, zonder enige bescherming, overgeleverd aan de willekeur van de afnemers-monopoliehouders van de ingezamelde afvalstoffen. De plotse ineenstorting, dit jaar, van de glas- en papierprijzen zegt daaromtrent genoeg. Ten tweede vrezen zij een avontuur met het klein gevaarlijk afval. Volgens het plan zullen alle 308 Vlaamse gemeenten reeds tegen einde 1991 werk moeten maken van de ophaling en verwerking van dit klein gevaarlijk afval. Plots zal dus een aanzienlijke hoeveelheid op de markt komen. Zal er daarvoor voldoende legale verwerkingscapaciteit in Vlaanderen voorhanden zijn ? Daarover bestaan twijfels. Zullen de gemeenten ook hier uiteindelijk in handen vallen van afnemers die prijzen vragen zoals zij willen ? Dit is nu reeds het geval met sommige klasse II- en klasse III-storten. Ik ken een gemeente die, voor het afvoeren van één kubieke meter geperst huisvuil naar een klasse II-stort, in januari 1987 nog 220 frank betaalde, en vanaf januari 1991 daar-

Caudron

voor 700 frank zal moeten neertellen. Daar bovenop komt dan telkens 19 ten honderd BTW, en de heffing die in dezelfde periode evolueerde van 25 tot 175 frank/m³. Dit zijn geen prijsstijgingen meer, maar prijsexplosies ! Ten derde zijn wij van oordeel dat gemeenten, die consequent de weg van de recuperatie opgaan, op een tastbare manier moeten worden beloond in plaats van financieel gestraft, zoals nu te vaak het geval is. Tenslotte zullen de gemeentebesturen het niet pikken als de geldverslindende activiteiten in de afvalverwerking exclusief aan hun zorgen worden toevertrouwd, terwijl winstgevendende activiteiten geprivatiseerd zouden worden.

In de Commissie hebt u gezegd, mijnheer de Minister, dat een afname van de recycleerbare stoffen moet gegarandeerd blijven. Daarom zou de overheid meer greep moeten hebben op de recyclagesector. Dit zou het mogelijk moeten maken dat ook in minder goede tijden de afname van recyclebaar materiaal verzekerd blijft. De bezorgdheid van de gemeentebesturen heeft dus al geleid tot de formulering van deze wens door de heer Minister. Mag ik hem ook vragen wat hij reeds heeft ondernomen om van deze wens spoedig een werkelijkheid te maken ? Van dat antwoord zal in belangrijke mate de bereidheid afhangen van de gemeentebesturen om in te spelen op het Afvalstoffenplan. Blijft integendeel onzekerheid en vaagheid troef, dan vrees ik dat de milieuboxen van de Minister wel eens in allerlei gemeentelijke loodsen zullen opgeborgen blijven totdat de waarborg is verstrekt.

Tot slot is er de hamvraag. Mogen de gemeentebesturen die consequent de weg opgaan zoals aangewezen in het Afvalstoffenplan, vanwege de Vlaamse Regering een financiële stimulans verwachten voor hun recyclagebeleid ? Wij hopen allemaal dat de afvalberg in de komende jaren op een rationele en milieuvriendelijke manier zal kunnen aangepakt worden. Er is geen weg terug wanneer men eens gekozen heeft voor de gescheiden inzameling en verwerking, op ge-

vaar af de bevolking te demotiveren. Daarom moeten ook de gemeentebesturen blijvend gemotiveerd worden. Daartoe kan een publiciteitscampagne van OVAM niet volstaan. Zij moeten tastbaar beloond worden vanuit het MINA-fonds. Zonder de actieve medewerking van de gemeentebesturen staat of valt het nieuwe Afvalstoffenplan 1991-1995.

De Voorzitter : De heer Van Vaerenbergh heeft het woord.

De heer E. Van Vaerenbergh (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's, er werden in dit debat reeds vele zaken gezegd. Ik sluit mij aan bij wat de heer Caudron heeft gezegd. Ik vertrek vanuit zijn stelling. Ten eerste, de waterzuivering zal in de toekomst een zeer grote impact hebben op de gemeenten. Ten tweede, het Afvalstoffenplan zal een zeer grote invloed hebben op de financiële draagkracht van de gemeenten en op de inzet van het betrokken personeel. Ten derde, in de regeringsverklaring van de Vlaamse Executieve was voorzien dat ieder decreet en iedere beslissing van de Vlaamse Executieve zou worden getoetst aan de weerslag die het had op de financiën van de lokale besturen. Ten vierde, bij de behandeling van zijn deelbegroting heeft Minister Van den Bossche gezegd dat de Vlaamse Executieve voor de toekomst reeds een beslissing had genomen in verband met het nazicht van iedere beslissing of van ieder decreet dat door de Vlaamse Raad zou zijn goedgekeurd op de lokale entiteiten en op de gemeenten.

Mijnheer de Minister, het is duidelijk dat indien u wenst dat de waterzuivering op termijn succes kent, dat het afvalstoffendecreet in werkelijkheid wordt uitgevoerd, wij allen samen, zowel u, als Minister, de Vlaamse Executieve, de Vlaamse Raad, er moeten voor zorgen dat de lokale besturen — zij die het werk in concreto zullen moeten uitvoeren — daarvoor over de nodige financiële middelen beschikken. Daarnaast moet ook in het nodige personeel worden voorzien.

Ter zake hebben wij een voorstel van decreet ingediend. Verscheidene vorige sprekers hebben het reeds ge-

zegd : ofwel verruimt u in de toekomst het Investeringsfonds ten voordele van de gemeenten, om dat mogelijk te maken, ofwel voorziet u in een apart Gemeentelijk Milieu-financieringsfonds zoals door ons voorgesteld en waarnaar een deel van de milieuheffingen die zullen worden geheven diende af te vloeien.

Wij hopen dan ook dat zich naar aanleiding van ons voorstel van decreet tot oprichting van een Gemeentelijk Milieu-investeringsfonds een diepgaand debat zal ontwikkelen. (**Applaus**)

De Voorzitter : De heer Capoen heeft het woord.

De heer M. Capoen (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, de begroting 1991 voor leefmilieu werd door de Minister betiteld als groener dan ooit tevoren. Inderdaad, zowel de beschikbare middelen als de planmatige aanpak wekken de verwachting dat inzake sanering en beheer van ons leefmilieu een nieuw en krachtig beleid zal worden gevoerd. Dankzij het Vlaams Milieubeleidsplan en het Vlaams Natuurontwikkelingsplan, is een meer samenhangend en een beter geïntegreerd milieubeleid mogelijk.

Het MINA-plan en het MINA-fonds vormen de ruggegraat en het draagvlak van het milieubeleid voor de jaren 1990-1995. Dit beleid krijgt stilaan gestalte door de uitwerking van actieplannen en door het ter beschikking stellen van de nodige middelen om de programma's te verwezenlijken.

De beleidsruimte voor natuur- en milieubeleid wordt in één klap nagevoelbaar vervoerd dankzij een grotere bijdrage uit de algemene middenbegroting, namelijk 1,22 miljard frank en de toewijzing van alle milieuheffingen aan het MINA-fonds. Het lijkt er dus op dat het leefmilieubeleid stilaan op kruissnelheid komt en dat men geleidelijk aan vat krijgt op het vervuilingsproces in al zijn aspecten. Het afgelopen jaar zijn heel wat belangrijke decreten tot stand gekomen en werden besluiten getroffen die het leefmilieubeleid als het ware in een stroomversnelling hebben gebracht.

Capoen

In de eerste plaats wordt de oprichting van het MINA-fonds in het vooruitzicht gesteld. Het gaat hier om een gewestdienst met een afzonderlijk beheer. Dit fonds zal gestijfd worden met milieuheffingen die worden opgelegd volgens het principe „de vervuiler betaalt”. Daardoor zal men over aanzienlijk meer middelen kunnen beschikken om een dynamisch leefmilieubeleid te voeren. Tevens zal men aldus preventief kunnen optreden aangezien de vervuilers, via heffingen in verhouding tot de veroorzaakte vervuiling, rechtstreeks worden getroffen. Het komt er vooral op aan de milieuheffingen zo rechtvaardig mogelijk te bepalen om het systeem geloofwaardig en aanvaardbaar te maken.

Ik wens hierbij op te merken dat sommigen zich tegen deze maatregel verzetten. De patroons zijn van oordeel dat de heffingen op onrechtvaardige wijze worden bepaald. In de media hebben wij vernomen dat een voorzitter van een patroonsorganisatie ermee bedreigd heeft over te schakelen op grondwater. Dit is zeer gevaarlijk. Op het ogenblik wordt grondwater immers reeds ongecontroleerd opgepompt. Dit heeft in het Kortrijkse bijvoorbeeld tot gevolg dat het grondwaterpeil angstwekkend daalt en de pyrexrots oxydatieverschijnselen vertoont omdat de lucht in contact komt met de vrijwel uitgedroogde rots. Wij moeten dus met de milieuheffingen ook voorzichtig tewerk gaan.

Inzake waterzuivering is de oprichting van de NV Aquafin zeer belangrijk. Deze milieuhouding, waarin de privé-sector voor maximaal 49 ten honderd kan participeren, heeft als opdracht tegen 1995 de kwaliteitsdoelstellingen die in het MINA-plan werden bepaald, te realiseren.

De grote uitdaging van deze nieuwe formule is het vastleggen van sluitende resultaatverbintenissen en het verzekeren van een democratische controle. Deze laatste is absoluut noodzakelijk omdat door de monopoliepositie elke marktcontrole uitgesloten is. De Vlaamse bedrijven die in de loop der jaren technologische kennis

in de zuiveringssector hebben verworven, dreigen met de oprichting van de NV Aquafin uit de boot te vallen.

Binnenkort zal de Vlaamse Regering op basis van gegevens ingezameld via openbaar onderzoek, het Afvalstoffenplan 1991-1995 goedkeuren. Met dit nieuwe plan zal het afvalbeleid meer gericht worden op preventie en recuperatie. De gemeenten zullen hierbij als eerste schakel een belangrijke taak krijgen. Aan goede wil en motivatie zal er op dat niveau geen gebrek zijn. Wel vragen wij ons af, zoals de heren Van Vaerenbergh, Caudron en andere sprekers, of de gemeenten daartoe de middelen hebben. Wie over preventie en recuperatie spreekt, denkt meteen aan samenwerking met de bedrijven.

De recuperatie van glas en papier, die iedereen kent, is niet altijd succesvol geweest en de recuperatie van klein chemisch afval en ander geselecteerd afval is ook niet meteen vanzelfsprekend. Als de recuperatie mislukt, zal de motivatie verdwijnen, waardoor het idee misschien voor een hele tijd wordt opgegeven. Hopelijk zal het pas gestarte impulsprogramma voor milieutechnologie op dit vlak een positieve uitwerking hebben.

Het ontwerp van mestdecreet dat in de bevoegde Commissie reeds werd besproken en goedgekeurd, is een belangrijke troef voor het harmonisch samengaan van bepaalde moderne landbouwactiviteiten en een gezond leefmilieu. Ecologisch verantwoorde bemestingsnormen moeten het leefmilieu beschermen tegen verontreiniging door meststoffen. Het probleem van de mestoverschotten zal worden geregeld via een mestbanksysteem, gekoppeld aan een selectieve heffing. Ons inziens zal spoedig blijken dat dit alles niet volstaat voor het evenwicht dat we nastreven. Parallel met de mestbank zullen volgens ons ook efficiënte mestverwerkingssystemen moeten worden geïnstalleerd, wellicht in het kader van het zopas gestarte impulsprogramma voor milieutechnologie.

Het mestdecreet omvat maatregelen die de verzuring ingevolge mestver-

spreiding moeten tegengaan. Terloops merken we ook op dat de maatregelen om de verzurende emissies elders weg te werken, bijvoorbeeld in het verkeer, in de industrie en bij de energieproducten en de energieomzetting, minder efficiënt blijken te zijn dan die voorgesteld in het mestdecreet. De onvoldoende bestrijding van de luchtvervuiling blijft de zwakke schakel in het milieubeleid. Zolang er geen totaal geïntegreerde aanpak komt, zal dit zo blijven. Het gebruik van pesticiden en insecticiden in de landbouw bedreigt eveneens het milieu. Ook op dit gebied zouden we best een decreet uitvaardigen.

Het nieuwe bosdecreet bepaalt dat nu ook de privé-bossen onder de algemene bepalingen van de boswetgeving vallen. Dit creëert voor de privé-bossen nieuwe mogelijkheden inzake beheer en steun. Een optimale toepassing van het bosdecreet zal niet alleen leiden tot een betere bescherming van de bestaande bossen, maar ook tot een toename van het bosbestand op langere termijn. Wij verwachten dan ook dat er snel uitvoeringsbesluiten komen om dit decreet helemaal operationeel te maken.

De geïntegreerde milieuvergunning en de voorstellen vanuit de commissie-Boeken leiden naar een rationalisatie en vereenvoudiging van de milieuwetgeving, waardoor alle betrokkenen een grotere rechtszekerheid wordt geboden.

Als de Raad van State nu nog het licht op groen zet voor de MINA-raad, kan het breed maatschappelijk overleg over milieu- en natuurbeleid van start gaan, overleg dat ons inziens ook een belangrijke impuls moet zijn voor de sensibilisering van de totale bevolking inzake de milieu-problematiek.

Uit dit korte en onvolledige overzicht blijkt duidelijk dat de heer Minister vandaag kan beschikken over meer middelen en mogelijkheden dan ooit tevoren om de milieuverloedering te bestrijden en om te werken aan een effectief milieubeheer. Uw verantwoordelijkheid is dan ook enorm groot. Omwille van de geloofwaardigheid ten aanzien van het beleid en

Capoen

de beleids mensen moeten de doelstellingen van het MINA-plan worden gerealiseerd.

In de thans voorliggende begroting vinden wij voldoende mogelijkheden en waarborgen om te komen tot de beoogde sanering en duurzame ontwikkeling van ons leefmilieu. Daar-

om zullen wij deze begroting goedkeuren.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De Voorzitter : Hiermede zijn wij

aan het einde gekomen van onze werkzaamheden van vanochtend.

Wij komen deze namiddag om 14 uur opnieuw bijeen om het antwoord van de Minister te horen en voor de stemmingen over de begrotingen.

De vergadering is gesloten.

- De vergadering wordt gesloten om 12.50 uur.
